„Tėvynė" Savaitinis Laikraštis
Leidžia kas Pėtnyčia
Susivienijimas Lietuvių Amerikoje
PRENUMERATA METAMS:
Suvienytose Valstijose $1.50
Kitose Viešpatystėse $2.00
„TĖVYNĖ",
307 W. 30th St., New York, N. Y.

TĖVYNĖ

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE ORGANAS
Telefonas: LAckawanna 4—5529

The Lithuanian Weekly „Tevynė"
Published Every Friday
By the Lithuanian Alliance of America
P. Jurgeliutė, Sec'y & Business Mgr.
YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
In the United States $1.50
To Foreign Countries $2.00
„TĖVYNĖ",
307 W. 30th St., New York, N. Y.

MINNESOTA HISTORICAL SOCIETY

No. 43 Acceptance for Mailing at Special Rate of Postage provided for in Section 1103, Act of October 3, 1917, Autorized on June 27, 1918. New York, N. Y., Spalio (October) 23, 1931. Entered as Second Class Matter November 28, 1910, at the Post Office at New York, under the Act of March 3, 1875. Vol. XXII

Lietuva Laimėjo Hagos Teisme

Numirė Thomas Edison

Japonija Pradeda Švelnėti

LIETUVA LAIMĖJO HAAGOS TEISME.

Washington, D. C., spalio 16 d. (Lietuvos Pasiuntinybės pranešimas). — Kuomet Lietuva, pareiškimui savo protesto prieš Vilnijos užgrobimą, nutraukė visokį susisiekimą su Lenkija ir ypatingai nukirto geležinkelį tarp Kaišodarių ir Lentvaravo, kuris jungia Nepriklausomą Lietuvą su oku puota Vilnija, ji turėjo teisės tai padaryti. Nutraukdama Kaišodarių-Lentvaravo geležinkeliu judėjimą, ji tuomi nesulaužė jokios tarptautinės sutarties, nei nusidėjo savo tarptautiniams pažadams.

Toks trumpai suglaudus, yra Haagos Tarptautinio Teismo sprendimas tik ką užsibaigusioj lenkų-lietuvių byloj, del kurios Tautų Sąjungos Taryba buvo atsiklaususi šios augščiausios įstaigos nuomonės.

Lietuvos Telegrafinė Agentura „Elta" prisiuntė Lietuvos Pasiuntinybei Washington'e sekantį pranešimą:

„Kaunas, spalio 16 d. Haagos Tribunolo sprendimu, tarptautiniai pasižadėjimai neverčia Lietuvos atidaryti trafiką (judėjimą) Kaišodarių-Lentvaravo geležinkelio ruožtu. Sprendimo motyvuose Tribunolas nurodo, kad kalbamoji linija nutraukta želigovskiui okupavus Vilnių.

„Tribunolas padarė sprendimą, išnagrinėjęs Tautų Sąjungos Tarybos rezoliuciją iš 1927 m. gruodžio mėn. 10 d., Tautų Sąjungos Pakto 23, e) straipsnį ir Klaipėdos Konvenciją (tai yra tuos tarptautinius dokumentus, kuriuos Lietuva, uždarydama geležinkelį, buvo buk sulaužius).

„Tribunolas pripažino Klaipėdos Konvencijos Trečiojo priedo, trečiojo straipsnio antrą rezervą ir Lietuvos teisę taikyti Barcelonos Statuto septintąjį straipsnį, kuris numato, kad valstybė turi teisę nutraukti tarptautinį tranzitą, kuomet to reikalauja jos gyvybinių interesų apsaugojimas.

„Netiesioginiai Tribunolas pripažino Lietuvos elgėsį nutraukiant susisiekimą su Lietuva **bona fide** (geroj, ne piktoj valioj padarytą).

„Atskiras nuomones pareiškė ispanų ir italų teisėjai, kurie nuėjo toliaus už Tribunolą. Tribunolo sprendimas yra ne tik juridinis Lenkijos pralaimėjimas, bet jis sudarė smugį Lenkijos pozicijai del Vilniaus ir autoritetui Ambasadorių Konferencijos nutarimo, kuriuo Vilnius buvo pripažintas Lenkijai. Savo sprendimu Tribunolas, tarp kitko, patvirtino Lietuvos tezę, kad Tautų Sąjungos Tarybos rezoliucija iš 1927 m. gruodžio mėn. 10 d. (kuria buvo panaikintas karo stovis tarp Lietuvos ir Lenkijos), nepakeitė juridinių santikių tarp Lietuvos ir Lenkijos pobudžio.

„Viršminėtas Tribunolo sprendimas padarytas visų teisėjų vienbalsiai. Lenkijos teisėjas Rostworowski nebalsavo prieš sprendimą."

NUMIRĖ THOMAS EDISON.

West Orange, N. J., spalio 18. — Šįryt čia numirė garsiausias pasauly išradėjęs Thomas Alva Edison. Velionis su šiuo pasauliu skyrėsi po gana ilgokos ligos. Edison'as sirguliavo apie tris metus, vien tik daržovėmis ir pieniniais maistais tegyvendamas. Velionio pastarųjų dienų liga visas pasaulis buvo susidomėjęs. Šiandien gi visas pasaulis lenkia galvą to didžiojo amžiais težinomo išradėjo.

Thomas Edison mirė budamas 84 metų amžiaus. Gimęs jis buvo mistely Milan, Ohio, vasario 11, 1847 metuose. Jo geniališkumas, kaipo išradėjo, jau buvo pastebėta kuomet jis lankė pradinę mokyklą, 10 metų teturėdamas. Pirmuoju jo išradimu, ar geriau sakant, ištobulinimu kito išradimo, buvo telegrafo perduotuvas ir priimtuvas. Turėdamas 30 metų amžiaus išrado budus kaip kogeriausiai ištobulint elektrikinę lemputę. Kalbamąją mašiną (gramafoną) išrado turėdamas 41 metus amžiaus. Daugiausia išradimų velionis padarė elektros srity. Daug prisidėjo prie ištobulinimo krutamųjų paveikslų ir radio. Viso Edisonas yra padaręs apie 1,500 išradimų.

Thomas Alva Edison buvo labai energingas žmogus. Dirbo veik iki pat mirties. Buvo žinomas kaipo žmogus, kuris vos 4 valandas paroje temiega. Didesnę laiko dalį jis praleido savo labaratorijoje, visokius bandymus darydamas. Tik kada galutinai liga jį suspaudė, atgulė į lovą ir daugiau jau nekėlė. Tačiau jau ir labai sirgdamas sekė pasaulio eigą. Jau veik mirdamas pareiškė, kad pasauliui daug dar ko reikia ir daug dar galima padaryti. Mirė palikdamas didelius turtus, nors kilęs iš menkai pasiturinčios šeimynos.

Velionis per kelias dienas buvo pašarvotas jo labaratorijoje Lleewellyn Park, N. J. Palaidotas gimtamiesty Milan, Ohio, praeitą trečiadienį, lygiai tuo laiku kai sukako 51 metų nuo jo ištobulinimo elektrikinės lemputės. Laidotuvėse dalyvavo visa Amerikos didžiunija. Netekus Edison, to didžiausio pasauly išradėjo, visame žemės kamuoly liudima, ir jo šeimai, — žmonai, sunams, dukterims — didžiausios užuojautos reiškia net tokie žmonės, kaip papa Pijus XII ir viso pasaulio valstybių didžiunija.

JAPONIJA ŠVELNĖJA.

Delei iškilusio skandalo tarpe Japonijos ir Kinijos už Mandžuriją, praeitą savaitę Tautų Sąjunga laikė specialį susirinkimą, į kurį buvo pakviestos ir Jungtinės Valstijos, kurias atstovavo Amerikos konsulas Genevoje, p. Gilbert, kurio priėmimas į šį specialį posėdį užgirtas 13 balsų prieš 1 Japonijos balsą. Mandžurijos reikalas posėdy rimtai apkalbėtas ir nutarta Kinijos ir Japonijos derne atkreipti į Kellogg'o-Briand'o paktą, sulig kurio minimos valstybės susitarę nekariauti. Kai kurios valstybės notas jau pasiuntė Japonijai ir Kinijai.

Spalio 19 d. žinios skelbia, kad Japonija, tačiau, tos pasta bos neklauso ir dar kartą parei škia, kad baltosios rasės neturi tiesos kištis į geltonosios (japonų ir kinų) rasės reikalus. Ypatingai japonai pasipiktinę Jungtinėmis Valstijomis už dalyvavimą minimame posėdy.

Todel, išrodo, kad japonai Tautų Sąjungos patvarkymą visiškai ignoruos ir turbut elgsis sulig savo nusistatymo, nes, kaip iš Kinijos pranešama, japonai vieton Mandžuriją apleisti — dar labiau ten stiprinasi ir visa linija kasa tranšejas. Matomai, jie žada ten arba kariauti arba dar netuoj išsikraustyti.

Spalio 20 d. pranešimai nusako, kad Japonija vis tik jau daranti tam tikrus švelninimosi pareiškimus ir siulo penkis su Kinija tarimuisi punktus. Jei tuos punktus Kinija priims, Japonija sutinka pradėti derybas. Taip gi Japonija sušvelnėjo ir kaslink Jungt. Valst. atstovo dalyvavimo Tautų Sąjungos spec. posėdy.

LIETUVA SUSIARTINA SU RUSIJA.

Kaunas, spalio 18. — Nesenai padaryta Lietuvos-Rusijos nepuolimo sutartis praplečiamiais protokolais. Tuo rusai įgyja Lietuvoje taip vadinamąją ekstra-teritorialę teisę savo prekybos atstovybei. Sutarties praplėtimas taip gi yra labai reikšmingas ir politiniais sumetimais. Pirmoje vietoje stovi, tai abiejų valstybių kooperacija. Maskva yra pasirįžusi ekonomiškai remti Lietuvą ir už tai nori, kad lietuviai nieku budu nesusiartintų su lenkais, nors iki to laiko, kol bus Vilniaus klausimas išrpęstas.

LIETUVOJE SUDEGĖ 7 FABRIKAI.

Spalio 8 d. iš Klaipėdos pranešama, kad spalio 6 d. Kaune sudegę 7 fabrikai, butent Šmidto fabriko kelios didžiulės įtalpos, kuriose buvo įrengti keli fabrikai: vatalino, kojinių, dažų, lakų ir aliejaus. Ugnis kilusi del elektros vielų susijungimo. Gaisras trumpu laiku apėmė visą namą, naikindamas visų 7 fabrikų įrengimus. Vatalinui gaminti medžiaga, dažai, alyvos aliejus užsidegę nepaprastai padidino gaisrą, kurio suvažiavę gaisrininkai nepajėgė užgesinti. Gaisras buvo pasiekęs ir Vailokaičio geležies fabriką, bet šį pasisekė apginti. Del gaisro nukentėjo ir Šančių turgaus salė. Fabrikų patalpose sudegė labai daug medžiagos. Gaisro nuostoliai dar nesuskaičiuoti, bet, tikima, sieks kelis milionus litų. Kai kurie trobėsiai buvo apdrausti vidaus ir užsienių kompanijose. Fabrikuose dirbo apie 500 darbininkų, daugiausia moterų, kurie, laikinai, neteko darbo.

PRIEŠ-KATALIKIŠKOS RIAUŠĖS ISPANIJOJE.

Madridas, spalio 17. — Delei klerikalų atkaklumo kovoje už „katalikiškas teises" Ispanijoje, kai kuriose šalies dalyse pasireiškė prieš-katalikiškos demonstracijos ir riaušės. Sakoma, kad daugelis žmonių sužeista.

NUGALĖJO FAŠISTUS IR KOMUNISTUS.

Berlynas, spalio 18. — Nugalėjęs savo politinius priešus — tautinius socialistus (fašistus) ir komunistus, Vokietijos premieras p. Bruening imasi vykinti ekonomines reformas. Dabar, kuomet didžiuma parlamento balsų jo kabinetui pareikšta pasitikėjimas, premiero rankos kiek palaisvėjo ir su juo stovi prez. Hindenburgas ir krašto kariuomenė. Opozicija turi labai mažą balsą.

BEDARBIAMS REIKIĄ APIE $170,090,130.

Washington, D. C. — Prez. Hooverio bedarbės komisijos direktorius, p. Gifford, paskelbė, kad sulig jo surinktų žinių, šią žiemą bedarbiams reiksią mažiausia $170,090,130. Šie pinigai turi but paskirstyti tarpe 314 miestų. Bedarbiams aukoti yra pasižadėję virš 46,000,000 šio krašto piliečių.

Washington, D. C. — Sulig kongresmanų apskaičiavimo, jei butų leista gaminti ir parduoti alų Jungtinės Valstijos už tokius leidimus gautų apie $300,000,000 kasmet. Prie to gaminant alų pagerėtų farmerių padėtis ir milionai darbininkų gautų darbo.

NUKIRTO VYSKUPAMS ALGAS.

Madridas, Ispanija, spalio 16. — Sulig naujos konstitucijos Ispanijos vyskupams nukertama algos perpusę. Visoje Ispanijoje yra 60 vyskupų, kuriems budavo išmokama virš 6,000,000 dolerių kasmet. Dabar valstybė pusėtinai pinigų sutaupys. Šis buvo tai pirmas naujojo prez. Alzana darbas, nes pirmutinis Ispanijos prez. Zamora, delei religinių neramumų krašte, iš prezidento vietos rezignavo.

ISTORIŠKOS YORKTOWN'E IŠKILMĖS.

Jungtinės Valstijos mini 150-metines revoliucijos sukaktuves. Tai įvyksta mieste Yorktown, Virginijos valstijoje, kur anglų lordas Cornwallis pradėjo derybas su šio krašto revoliuciniais vadais. Derybos baigėsi anglų pasidavimu po šešių metų atkaklios kovos. Šiose minėtuvėse dabar atmenami ir pagerbiami visi žuvusieji už krašto laisvę karžygiai. Tose iškilmėse dabar atvaizduojama daugelis revoliucinių kovų prietikių. Iškilmių pasižiurėti vyksta daug žmonių.

Iš Lietuvos

TIK TYČIOJASI IŠ BEDARBIŲ.

Vilniaus magistrato ponai, neva norėdami palengvinti sunkių miesto bedarbių buvį, per paskutinį savo susirinkimą nutarė išnuomuoti bedarbiams po 200—300 metrų žemės, kuri yra už Kalvarijos gatvės, netoli kareivinių. Bedarbiai esą turėtų darbo ir iš to galėtų gyventi, o už nuomą atsilygintų savo ukio gaminiais.

Toks magistrato pasiulymas yra tik pasityčiojimas iš bedarbių. Argi magistratas nežino, kad žemei įdirbti reikia pirmiausia turėti pinigų, o iš kur bedarbiai jų gaus?

SEKVESTRATORIAI SEKVESTRUOS BE JOKIŲ ATODAIRŲ.

Vilniaus miesto magistratas neteko kantrybės ir nutarė nesumokėtus miesto naudai mokesčius išieškoti greičiausiu laiku ir be jokių atodairų. Rugsėjo 28 d. jo sekvestratoriai pradėjo spartų sekvestravimo darbą.

RENGIASI SURAŠINĖTI MIESTO GYVENTOJUS.

Sąryšy su visuotinu gyventojų surašymu, kurs įvyks gruodžio mėn. 9 d., dabar Vilnius norima padalinti į 800 dalių, kurių į kiekvieną įeis 50—75 namai su 250—300 gyventojų. Dabar eina prirengiamieji surašinėjimo darbai. Įdomu, kad surašinėjimo komisaru paskirtas zoologinis nacionalistas Vl. Studnickis.

ŽYMIAI NUKRITO KAINOS.

Paskutiniu laiku Lietuvoj pastebimas smarkus kainų kritimas. Jeigu sulyginsim su 1924—26 metų kainomis, tai šių metų kainos yra nukritusios: ukio produktų 36 nuoš., pramonės išdirbinių ir žaliavos 24 nuoš. Iš to matome, kad ukio produktai Lietuvoje yra žymiai labiau atpigę, kaip pramonės išdirbiniai.

VĖL NORĖTA PAKENKTI KELEIVIŲ TRAUKINIUI.

Rugs. 26 d. einąs iš Vilniaus į Glubokus keleivių traukinys už Lentupio stoties nusirito nuo bėgių ir sulindo į pylimą. Kadangi iš Lentupio stoties išėjęs traukinys dar nebuvo pagreitinęs ėjimo, tai didesnės katastrofos išvengta. Lengvai sužeisti tik trys asmens.

Netrukus po to įvykio į Lentupį buvo nuvykę keli valdžios ir gelžkelio direkcijos atstovai, kurie vietoj viską ištyrė. Dabar ieškomi piktadariai.

KARO LAUKO TEISMAS TEIS 5 ŠNIPUS.

Lenkų spaudos pranešimu, nesenai Vilniuje susekta slaptoji šnipų organizacija, dirbusi vienos kaimyninės valstybės naudai. Esą surasta daug medžiagos, iš kurios matyti, kad šnipai daugiausia stengėsi rinkti žinių apie lenkų kariuomenę. Kadangi šnipai susekti įvedus karo lauko teismus, tai esą jie busią teisiami šiomis dienomis ne Apygardos teismo, bet karo lauko teismo. Tai busianti pirmoji šio teismo byla. Pagal karo laukų teismo dekretą šnipams gresia mirties bausmė.

BAIGTI KASINĖJIMAI APUOLĖJ.

Pasibaigė gen. Nagevičiaus vedami Apuolės pilies volo tyrinėjimai. Kaip jau rašėme, 8 metrų augštumo vole buvo rastos dvi tvirtovės sienos, senesnė — sudegusi ir vėlesnė— geriau išsilaikiusi. Kasinėjimai nufilmuoti.

KOVA SU SENTIKIAIS RUSAIS.

Nesenai Jonavos valsčiuje rusai sentikiai surengė gaguzinę, kurioj girti vyrai pradėjo trukšmauti ir šaudyti iš revolverių. Dežuruojąs policininkas šoko trukšmadarius malšinti, tačiau buvo sužalotas į ranką. Policininkui į pagelbą atėjo vietos šauliai ir trukšmadarius pavyko suimti.

Lietuvoje Mokslingumas Didėja

Kaip dar nesenai Lietuvoje tik vos kelintas žmogus „ant maldaknygės" paskaityti temokėjo! Mokančių gi rašyti ir skaityti su žiburiu vos tegalima buvo surasti. Tai, žinoma, buvo tais laikais, kada Lietuvą rusai valdė. Bet dabar mokslingume, kaip ir visuose kituose reikaluose, Lietuva stoja eilėn visų civilizuotųjų šalių.

Nuo birželio 23 d., š. m., Lietuvoje įvesta priverstinas mokymasis, tai yra visi jaunuoliai butinai turi mokyklas lankyti. Padarius tą patvarkymą šiais metais ir pradžiamokslių jaunuolių skaičius žymiai padidėjo. Lietuvos laikraščiai praneša, kad su šių metų mokslo pradžia naujų pradžiamokslių skaičius padidėjo iki 8,000. Kad visus tuos jaunuolius suėmus į mokyklas reikalinga 130 mokyklos komplektų, bet kadangi dalis tų pradžiamokslių bus patalpinta į jau veikiamas mokyklas — bus galima apsieiti su 55—60 naujų mokyklos mokplektų. Šiemet taip gi bus paimti tarnybon veik visi mokytojai, kurie baigė seminarijas. Necenzinių mokytojų skaičius mažėja; tikima, kad už poros metų jie visiškai išsibaigs ir jų vietas užims tik cenziniai mokytojai.

Pradžios mokslo departamento direktorius, p. Miškinis, pasidžiaugia, kad Lietuvos pradžios mokykla kaip savo kiekiu, taip gi ir kokybe nuolat progresuoja ir jau pasiekė atatinkamą augštumą. Taip gi p. direktorius pareiškia, kad nors visur keliama taupumo obalsis, bet tas obalsis nepritaikomas pradžios mokykloms: čia nuolat norima žengti pirmyn, nes mokykla valstybėje yra viena stipriausių tvirtovių ateičiai.

Taip tai esant, nėra abejonės, kad bėgy keliolikos metų Lietuvoje bemokslių skaičius visiškai sumažės ir pasieks tokį laipsnį, kokio yra pasiekta visose augštos kulturos pasiekusiose valstybėse.

-,-ajs

Ar Lietuvoje Yra Bedarbė?

Savu laiku Lietuvos spaudoje buvo paskelbta, kad musų tėvynėje truksta darbininkų, ypač laukų darbams. Tą pat pasakoja ir ne vienas sugrįžusių iš Lietuvos amerikiečių ekskursantų. Tačiau šiuos pareiškimus pasistengė kitokiais įrodyti" musų kraštutiniai kairioji spauda, butent bolševikai; jie „įrodė", kad ir Lietuvoje bedarbė viešpatauja, o tuos, kurie sakė, kad bedarbių Lietuvoje nėra, net gerokai pakoliojo...

Bet vis tik išrodo, kad Lietuvoje bedarbės dar nėra. Štai, Kauno „Dienos Naujienos" (spalio 1 d.) sekamai apie bedarbius praneša: „Darbo biržoje per rugsėjo mėnesį buvo užsiregistravę viso 317 bedarbių, iš 23 vyrai ir 294 moterys. Pareikalavimų darban (skaitant ir dviejų valandų darbą) buvo vyrams 55, moterims 453. Ilgesniam darbui, pav. lauko darbams, pasiųsta 5 vyrai ir 140 moiterų."

Gal išvadų čia nereiktų daryti: kiekvienam bus aišku, kad bedarbių Kaune rugsėjo mėnesy nebuvo, nes darbo ieškojo tik 317, o darbui pareikalauta 543; vadinasi 226 darbininkų dar stokavo. Tiesa, dalis jų galėjo gauti tik dalimą (dvieju valandų) darbą, bet jie vis tik nėra tikrieji bedarbiai, nes dirbdami porą valandų dienoje, dar gali šmotą duonos užsidirbti. Pagaliau, kad visame Kaune, kur reiškiasi visos Lietuvos gyvenimo pulsas ir kur gyvena virš 100,000 žmonių 317 žmonių darbo ir neturėtų, tai dar nereiškia, kad Lietuvoje siaučia bedarbė taip, kaip kituose kraštuose, pav. Vokietijoje, Anglijoje, Amerikoje, kur bedarbiai ne šimtais, ne tukstančiais, bet milionais skaitoma ir, pagaliau, net „saulėtoje" Francijoje, kur pastaruoju laiku bedarbių skaičius netoli miliono siekia.

Vatikanas Už Monarchijas

Jauniausioji pasauly respublika, Ispanija, atskyrė bažnyčią nuo valstybės. Tuo, žinoma, galingajam Vatikanui sudavė labai skaudų smugį. Vienok didieji žmonės tokiais „mažais" nuotikiais nenuostabauja. Išgirdęs apie Ispanijos pasielgimą, papa Pijus XII ir gi nenustebo. Esą, jis to tikėjosi kuomet nors įvykstant, ir todel papos tai nė kiek nesukrėtė. Tačiau visas Vatikanas delei to nuliudo: netik Vatikane, bet ir visoms pasaulio katalikiškoms bažnyčioms buvo įsakyta pasimelsti ir, žinoma, prašyti Dievo, kad Ispanija vėl katalikiška taptų. O kad jis taps, papa neabejoja: esą Ispanija dabar gyvena tik pereinamąjį laiką. Alfonsas XIII nuo savo sosto dar neatsisakęs. Esą, žmonės pareikalausią, kad Alfonsas grįžtų savo laikinai paliktąjį sostą užimti ir tuomet Ispanija vėl monarchiška tapsianti. Na, o kuomet Ispanija bus monarchija — ir bažnyčia vėl su valstybe susijugs.

Žinoma, Vatikanui but labai gera, jei visur dar monarchijos žydėtų. Bet Vatikano nelaimei — jos mažėja. Žmonės, paragavę demokratinės laisvės — už ją kovoja ir apie monarchijas daugiau nebemano. Papa, šiame atsitikime, tik raminasi. Nekitaip juk ir kožnas gudrus diplomatas daro, nes turėti viltį, geriau, negu nieko.

TRAGIŠKOS SENIŲ VESTUVĖS.

Rugsėjo 8 d. Kaune įvyko šitoks daug kalbų sukėlęs atsitikimas. Vietos gyventojas pil. Naujavičius, našlys, 80 metų amžiaus senis užsigeidė vesti. Susipažino su tula 70 m. amžiaus moterimi taip pat našle ir sutarė tuoktis.

Kalbamą dieną abu „jaunieji" nuvyko į bažnyčią paimti šliubą, bet vos tik kunigas ėmė juodu laiminti, „jaunajam" pradėjo darytis silpna ir jis ėmė sverdėti. Išvestas į zakristiją Naujavičius ėmė dar labiau silpti ir staiga ten pat ir numirė. Prieš tai Naujavičius atrodė visai sveikas. Manoma, kad mirė iš didelio susijaudinimo.

TĖVYNĖ

Savaitinis Susivienijimo Lietuvių Amerikoje organas, leidžamas kas penktadienis.

S. E. VITAITIS — Redaktorius, 307 W. 30th St., New York, N. Y.

Visi raštai skiriami „Tėvynei" turi but siunčiami Redakcijos vardu ir turi but su autoriaus parašu ir adresu. Prisiunčiamus raštus Redakcija trumpina ir taiso sulig savo nuožiuros. Netinkami spaudai smulkųs raštai — korespondencijos, eilės, pranešimai ir tt., naikinama ir autoriams negrąžinama, jei nėra pridėta pašto ženklelių jų sugrąžinimui.

PROFESIONALAI IR BIZNIERIAI.

Pradėjus mažėti Amerikos lietuvių veikėjams ir visuomenės duosnumui sulig paramos musų tautiniai kulturinio veikimo, kai kurie musų viešojo gyvenimo vadai ir spauda pradėjo kelti obalsį „savas pas savą". Šio obalsio tikslu yra raginti lietuvių visuomenę remt savus, lietuvius, profesionalus ir biznierius, o iš profesionalų ir biznierių gauti kuodaugiausiai medžiaginės ir moralės paramos musų tautiniai kulturiniams darbams.

Pats obalsis „savas pas savą", kaip ir jo tikslas, yra girtini. Tačiau tulais atsitikimais netikslios priemonės panaudojamos šio obalsio vykinimui ir tikslo siekimui. Kai kurie musų vadai išeina su perdaug žiauriu profesionalų ir biznierių smerkimu, lyg kad mes visiškai neturėtumem tokių profesionalų ir biznierių, kurie visomis išgalėmis moraliai ir medžiaginiai remia musų tautiniai kulturinį veikimą. Be to, yra vienpusiška kaltinti tik profesionalus ir biznierius už nerėmimą musų viešojo gyvenimo reikalų. Visuomenė taip pat nemažiau prasikalsta praeidama pro savo profesionalus ir biznierius į svetimtaučių įstaigas.

Pagaliau, negalima viena rubrika klasifikuoti profesionalus ir biznierius. Profesionalų padėtį labai tiksliai nusako Dr. A. J. Karalius „Naujienose". Anot jo, beveik visi musų profesionalai augštųjų mokslų siekė tikslu lengvesnį gyvenimą susikurti ir todel besimokydami dažniausiai skurdo, badavo iš visuomenės jokios paramos negaudami ir nereikalaudami. Vadinasi, jie visuomenei nėra nieko skolingi. Todel ir prie visuomenių ir tautinių darbų jie prisideda tik tiek, kiek jų, kaipo lietuvių, sąžinė jiems nurodo. Žinoma, yra visai kitas klausimas su tais profesionalais, kurie organizacijų ar šiaip visuomenės parama naudojosi augštuosius mokslus eidami. Bet ir tai turime nemaža visuomenei neprasiskolinusių profesionalų, kurie visa širdimi medžiaginiai remia ir patys dirba musų tautiniai kulturinius darbus, dažniausiai net tinkamo įvertinimo savo darbams negaudami.

Taip pat Dr. Karalius pilnai vietoje pastebi, kad juo kuris profesionalas daugiau dirba visuomenės reikalams, juo mažiau paramos iš visuomenės susilaukia. Visuomenė laiko dideliais žmonėmis tuos profesionalus, kurie nieko bendra su visuamene neturi. Šitokis psychologinis visuomenės nusistatymas jau ne iš vieno musų profesionalo teko nugirsti. Mat pilkoji liaudis įsitikinusi, kad su ja susidraugavęs, jai gerai žinomas ir pažįstamas profesionalas negali buti geru ir „garsiu" gydytoju, advokatu ir tt. Net garsiausias filosofas savo namuose nelaikomas filosofu — anot tos patarlės. Tokia ir pilkosios liaudies psychologija sulig veikiančių visuomenės dirvoje profesionalų. Žinoma, yra išimtys.

Biznierių padėtis visiškai skirtinga. Kuone kiekvienas biznierius pradėjo sau biznį kurti tarpe lietuvių ir savųjų parama įsigyveno, lengvesnį gyvenimą susikurė. Tie biznieriai yra visuomenei nedėkingi, kurie išdidžiai pareiškia, kad jiems šiandie lietuviai nereikalingi. Su mažais tik išėmimais kiekvienas musų biznierius savo pasisekimui pradžią gavo tik tarpe lietuvių. Todel visuomenė turi pilną moralę teisę iš tokių biznierių reikalauti bent medžiaginės paramos musų draugijoms ir organizacijoms, musų visam tautinei kulturiniam veikimui.

Išvadose galima štai kas pasakyti: pasiekimui paskelbto „savas pas savą" obalsio tikslo reikia vaduotis auklėjimo priemonėmis, o ne barniais ir smerkimu savų profesionalų ir biznierių. Niekas negali užginčyt to fakto, kad musų visuomenė gana šaltokai atsineša prie savųjų biznierių, o ypatingai prie profesionalų. Musų žmonėms vis rodosi, kad svetimtautis daugiau žino, gabesnis, teisingesnis ir geriau patarnauja kaip profesijos, taip ir biznio srityse. Kad ir lietuvybės pareigų apleidime savo profesionalus ir biznierius peraug smerkdami dar labiau visuomenę nuo jų atšaldysime. Tuo tarpu čia turime taip sakant fifty-fifty propoziciją: visuomenė rems savus profesionalus ir biznierius, pastarieji rems visuomenę ir jos veikimą. Kurie profesionalai ir biznieriai visuomenės paramos nebus verti, visuomenė nuo jų pasitrauks.

ŽMOGAUS JAUSMAI SVEIKATOS NAIKINTOJAI.

Pereitą savaitę New Yorke įvyko Amerikos Chirurgų Kolegijos 21-mas Kliniškas Kongresas. Buvo suvažiavę apie 5,000 šio krašto, Pietų Amerikos ir keli Europos chirurgų. Tarpe jų buvo nemaža žymiausių specialistų. Prie šios progos smagu pažymėti, kad šiame suvažiavime dalyvavo ir SLA. narys ir „Tėvynės" bendradarbis *Dr. Steponas Biežis* iš Chicagos. Tai bene pirmas lietuvis tapo priimtas į Amerikos Chirurgų Kolegiją, kaipo pasižymėjęs ir vertas buti nariu šios sunkiai pasiekiamos organizacijos. Dr. Biežio pasisekimu ir tokios augštumos pasiekimu chirurgijos srity lietuviai gali tik pasidžiaugti ir pasididžiuoti.

Šiame chirurgų suvažiavime iškelta labai daug įdomių ir svarbių faktų kas jau pasiekta chirurgijos srity žmonijos sveikatai taisyti ir gyvybei apsaugoti. Tiesiog netikėtinai stebėtinus dalykus chirurgai iškėlė savo paskaitose apie chirurgijos progresą. Beskaitydamas chirurgų pranešimus spaudoje nejučiomis pradedi vaizdintis žmogaus kuno sudėtį kokia paprasta mašinerija, kurią kompetentiškas mechanikas — chirurgas be jokių sunkumų gali sutaisyti. Nėra mažiausios abejonės, kad chirurgijos progresas atnešė didelę palaimą žmonijai.

Iš kitos pusės pažvelgus matome, kad tas chirurgijos progresas didelei didžiumai visuomenės sunkiai pasiekiamą naudą neša, o nemažai daliai visuomenės chirurgijos patarnavimas visiškai nepasiekiamas. Esmėje kiekvieno žmogaus gyvybė ir sveikata vienodai svarbus dalykai ir vienodai yra pinigais nenuperkamomis brangenybėmis. Tačiau šiandie žmogus įkainuojamas vien ekonominių išgalių mastu. Kas turi pinigų, tas gali naudotis ir tos pačios chirurgijos patarnavimu išsemiamai, kas neturi pinigų chirurgams už operacijas užsimokėti, to nė gyvybė, nė sveikata niekam nesvarbi. Todel ir šiame chirurgų kongrese buvo diskusuojama humanistų iškelta mintis, kad mediciną ir chirurgiją reikėtų suvalstybinti, kad visi visuomenės sluoksniai galėtų lygiai šių mokslų patarnavimu naudotis. Tačiau šio kongreso kalbėtojai tokį sumanymą pasmerkė. Vadinasi, ir chirurgijos mokslo vyrai nusilenkė mamonai, pastumdami į šalį žmoniškumą.

Be kita, žymiausi chirurgai paskelbė didžiausiu žmogaus sveikatos ir gyvybės priešu paties žmogaus jausmus, kurie yra vienatiniu faktorium baimės, neapykantos, pavydo, rupesčių, pykčio ir kt. Žmogaus jausmai pripažinti jo sveikatos didžiausiu priešu todel, kad nė mediko vaistai, nė chirurgo peilis negali jų nugalėti. Tik pats jų savininkas — žmogus gali suvaldyti savo jausmus ir neleisti jiems sveikatą naikinti, amžių trumpinti. Esą nesuvaldomi žmogaus jausmai, kurie prie menkiausio atsitikimo išsilieja į didelį susijaudinimą, turi tiesioginės organiškos veikmės netik į nervų sistemą, bet pasiekia įvairius žmogaus kuno mechanizmo punktus ir juos silpnina, jų darbą trukdo. Nesuvaldymas jausmų ir jų nuolatinis išsiliejimas į by kurią susijaudinimo sritį sudaro pagrindą senesnio amžiaus įvairioms ligoms. Vadinasi, žmogaus jausmai yra dideliu jo sveikatos priešu.

Tuo tarpu kiekvienas gali lengvai savo jausmus suvaldyti, jei tik panorės. Reikia pamažu prie to pratintis ir vengt del menkiausio dalykėlio susijaudinti. Mažiausiai kiekvienas gali savo jausmus priverst pasiliuosuoti nuo pavydo, neapykantos ir bereikalingų rupesčių. Verta kiekvienam žmogui stipresnėn kontrolėn paimti savo jausmus, nes tas užtikrins sveikesnį, linksmesnį, malonesnį, laimingesnį ir ilgesnį gyvenimą.

PASAULIO SUIRIMAS.

Pastaromis dienomis atvykęs Amerikon garsus anglų rašytojas, mokslininkas ir sociologas H. G. Wells pranašauja visišką pasaulio suirimą artimoje ateity ir šiandienės civilizacijos griuvimą, jei greitu laiku nebus pradėtas pasaulis tvarkyti naujais ekonominiais ir socialiais pagrindais. Anot p. Wells, šiandie pasaulį kamuoja kas nors blogesnio, negu paprasta ekonominė depresija. Jis mato rimtą suirimą viso pasaulio ekonominės ir finansinės struktūrų. Todel esą politikieriai turi pasitraukti į šalį ir pasaulio pertvarkymą reikia pavesti ekonomistams ir sociologams, kurie visą šią padėtį nuodugniai supranta.

Šiandienio ekonominio krizio negalima skaityti kurios nors valstybės vidujinėmis sunkenybėmis, sako p. Wells. Tai yra tokia blogybė, kuri rimtai palietusi visą pasaulį ir veda prie visiško suirimo. Šito priežastimis p. Wells numato tris sekamus dalykus: a) nacionalizmas finansuose; b) piniginės sistemos sugriuvimas del to, kad po pasaulinio karo finansai nebuvo reikiamai pertvarkyti ir didėjant gyventojams nebuvo užtektinai pinigų karo mualintiems reikalams atstatyti ir tas pasmaugė ekonominį plėtojimąsi ir c) produkcija šiandie yra toli pralenkusi sunaudojimo išgales.

Šitų pasaulį vedančių prie visiško suirimo priežasčių prašalinimui p. Wells siulo sekamus vaistus: panaikinti visas tarptautines sujauktas finansines ir ekonomines obligacijas ir pradėti tarptautinį gyvenimą išnaujo; visiškas pertvarkymas visuomenės pragyvenimui įplaukų ir įkurimas kokios nors tarptautinės kontrolės pinigų cirkuliacijai reguliuoti. Lengvai pasiekiami vaistai išvedimui pasaulio iš šiandienių ekonominių sunkenybių. Bet kad šitas p. Wells pasiulymas rastų pritarimo beprotišku gobšumu persisunkusiam pasauly, tai sunku įtikėti.

Tuo tarpu kad ir toje pačioje Amerikoje ekonominė padėtis yra tokia, kuri prilygsta tiesiog beprotybei. Šiandie Amerikoje milionai žmonių badauja, nudriskę vaikšto ir didžiausį skurdą kenčia vien delto, kad visokių gyvenimo reikmenų perdaug yra. Tulas laikas atgal šių žodžių rašytojui teko skaityti juokingas istorinis faktas, kad viduramžiuose pasaulio mokslininkai suvažiavę rimtai ir karštai svarstė kiek angelų gali sutilpt ant adatos smaigalio. Nepraeis nė šimtas metų ir kiti lygia kvailybe laikys ir juoksis iš mųs šiandienės tvarkos, kad civilizuoti žmonės badavo ir skurdo vien delto, kad visko perdaug prisigaminę turėjo. Esmėje kaip angelų skaitymas ant adatos smaigalio, taip ir šiandienis musų skurdas del perviršio pragyvenimo reikmenų yra tolygios kvailybės.

Jokia pasaulinės reikšmės turinti ir artimai su žmonių gyvenimu susijungusi kvailybė amžinai išsilaikyti negali. Todel nenuostabu, kad gilųs mokslininkai ir sociologai permato visišką pasaulio suirimą, jei greitu laiku šiandienio ekonominio ir socialio susitvarkymo kvailybėms nebus padarytas galas.

ŽMONIŲ SVEIKATA

Šį skyrių veda Dr. A. MONTVIDAS, 2400 Madison St., Chicago, Ill.

Visus šiam skyriui skiriamus rašinius reikia siųsti stačiai skyriaus vedėjui, čionai paduotu antrašu.

SKRANDIS.

Rašo **Dr. A. Montvidas.**

(Tąsa)

Sulčių Perviršis Skrandy.

Svarbiausios skrandžio sultys yra hydrochlorinė rugštis, pepsinas ir reninas. Glitis arba gleivė vargiai gali buti priskaityta prie sulčių, nes į maistą ji neveikia, o tik dengia skrandžio sienas ir netiesioginiai mažina rugšties perviršį. Minėtos sultys susmulkina, suskaldo, nuo puvimo ir rugimo apsaugoja ir išėjimui į žarnas priruošia visokį valgį. Jos teka į skrandį iš jo sienose esančių liaukų tik tuomet, kada valgį matome arba užuodžiame arba kuomet jį suvalgome. Normalis skrandis, kuomet jame maisto nėra, yra susiglaudęs taip, kad jame tuščios vietos nėra, ir maistą veikianti syvai iš jo nevarva.

Tačiau kuomet skrandis vienokiu ar kitokiu budu yra erzinamas, jame atsiranda syvų arba sulčių perviršis. Hydrochlorinės rugšties perviršis sukelia daugiausia nemalonumų, nes ji ėda arba degina, iš ko gali kilti ir riemuo, ir skaudėjimas, ir spazmos ir net nepakenčiamas vėmimas pas jautresnius asmenis. Tuli sulčių perviršį pakenčia lengvai, kiti nuo mažiausio perviršio tiesiog kankinasi. Amerikoj nuo šitos suirutės, kurią tuli vadina neviršikinimu, serga didesnis skaitlius, negu visų kitų skrandžio ligų. Ir didžiuma ligonių, kaip toliaus matysime, yra patys kalti. Esama tulo skaitliaus nervingų, erzių žmonių, kurie po kiekvieno susijaudinimo arba neatsargumo su valgiu, gauna „neviršikinimą" ir turi gerti sodos ar kitokių vaistų „vidurių pataisymui". Šitokie žmonės privalo lėpiai pasirinkti valgį, reguliariai ir tinkamai valgyti ir vengti visokių susierzinimų. Kitokios pagelbos jiems nėra. Bereikalo jie tik pinigus mėto ant gydymosi. Kas kita su didžiuma ligonių, kurie sulčių perviršį gauna del netikusių papročių, chroninio svaigalų vartojimo ir pas kuriuos skrandis nedirba normaliai del kokios nors suirutės arba ligos kitose kuno dalyse.

Pirmiau negu kalbėsiu apie maistą ir maitinimąsi, kurie yra žymiausi „nevirškinimo" kaltininkai, noriu trumpai suminėti kelias kitas priežastis.

Tabako rukymas daugeliui visai nekenkia, bet yra nemaža žmonių, kuriuose jis sukelia skrandžio syvų perviršį. Man yra tekę turėti porą ligonių, kurie laiks nuo laiko taip apsirgdavo, kad skaudėjimas, koktumas ir vėmimas vargiai pasiduodavo kontrolei. Tik nusikratimas papročio rukyti prašalino jų ligą. Rukymas po valgio yra mažiau kenksmingas, negu „tuščiu pilvu". Nelaimė, kad dirbantieji raštinėse įtemptu protu, negaudami ganėtinai pasimankštinimų ir atsišviežinimo tyrame ore, darosi nervingi ir susiraminimui pradeda per daug rukyti, gerti kavos ir net alkoholio. Pats nuovargis, rupestis, įsitempimas ir kartais susikrimtimas dažnai kursto skrandį duoti sulčių perviršį, o kuomet jis dar stimuliuojamas tabaku, kava arba alkoholiu, dalykas dar paprastėja.

Kitas blogas dalykas yra prieskonių perviršio vartojimas, kad paskatinus apetitą. Druska, pipirai, krienai, garstyčios, raudonieji pipirai ir kiti aštrųs daiktai kraujami ant valgio, kad galėjus daugiau suvalgyti arba apetitui dingus. Šitie daiktai erzina skrandį daryti daugiau sulčių. Ir dažnai pasidaro jų perviršis.

Amerikoj yra paprotis apetito paskatinimui gerti labai šaltą vandenį. Ypač valgyklose vanduo duodamas net su ledais. Jis stimuliuoja skrandį leisti daugiau sulčių. Taip vadinamos sodos ir kiti garuojanti šalti gėrimai, neišskiriant šampano, padaro gazų skrandy, kurie pas daugelį iššaukia sulčių perviršį.

Sulčių perviršis ne tik savaimi sukelia kentėjimų, o dar padaro suirutę skrandžio judėjimuose ir kartais išgadina jo sienas.

(Daugiau bus)

Esame Laisvi: Ką Mes Darome Su Savo Laisve?

Rašo JUOZAS PRONSKUS.

CHICAGOS ŽYDŲ LIAUDIES INSTITUTAS.

Chicago Jewish People's Institute yra milžiniškas šio miesto žydų kulturos centras. Apie milioną dolerių vertės visą bloką užimančiame name, 3500 Douglas Boulvard, Chicagoje, randasi šie veikimo skyriai:

Vakarinė augštoji mokykla (high school) su pilnomis teisėmis.

Elementarinė mokykla, veikianti per kiaurą metą.

Liaudies komercijos mokykla, paruošti ofisams ir bizniui vedėjus.

Instituto meno mokykla su įvairiais tapybos, braižymo, skulpturos, dekoravimo ir kitokiais skyriais vaikams ir suaugusiems.

Meno parodų skyrius, kur per visą metą išstatomi jaunimo darbai.

Muzikos mokykla smuikai, pianui, chorams, orkestrams, teorijai.

Dramatiško meno ir iškalbumo mokykla visokio amžiaus jaunimui.

Šokių mokykla, plastikos menui kelti.

Namų mokslo ir dailės mokykla mergaitėms: šeimininkystės, siuvinėjimo, virimo, puošimo, menu planavimo ir tt.

Hebrew edukacijos, jaunimui pažindinti su savo tautybės kultura, tradicijomis.

Vasaros Kindergarten ir žaislų mokykla mažiems vaikams.

Informacijos knygynas ir skaitykla su filosofijos, psychologijos, sociologijos, kriminalogijos, etikos, ekonomijos, politikos, finansų, civikos, edukacijos, namų ukio, biznio, biografijos, teatro ir kt. skyriais.

Lekcijų ir kulturos studijų skyrius su 4 paskyriais: pirmas, kurs parupina žymių lektorių svarbiems klausimams išaiškinti; antras — kurs suruošia ištisas lekcijų ir paskaitų serijas; trečias — kurs veda pilną kolegijų kursą suaugusiai publikai, ir ketvirtas — kurs rengia paskaitas išimtinai savo tautiškais klausimais.

Dramatika, tai yra Lošėjų Gildos, Žydiško meno artistų, Vaikų teatro ir kt. teatrališkų skyrių centras.

Pilietybės skyrius, paruošiantis ekzaminams ir popieriams del pilietybės.

Žydų senovės palaikų ir ceremonijų objektų **muzėjus.**

Žydiškų knygų ir tautinio meno dalykėlių **krautuvė.**

Fizinio auklėjimo skyrius vyrams, vaikinams, moterims ir merginoms su basket ball, vidaus baseball, ristynėmis, boksu, plaukimo baseinu, bėgimo ratu ir lauku, volleyball, tennis, šokių salė, socialiais kompeticijos žaislais, sporto lenktynėmis, šokių ir karnivalų parengimais, ekskursijomis, sveikatos paskaitomis ir tt.

Sveikatos Kliubas, su garo, elektros kabinetais, helioterapija (dirbtinos saulės spinduliais), masažu ir kt.

Kliubų skyrius su socialio patarpavimo (social service) ofisu, kurs tvarko kelis vyrų, moterų, jaunimo kliubus, bilijardu, restoranu, socialių vakarų rengimu, vasaros vakacijomis ir tt.

Mokslei viams stipendijų (scholarships) ir **vasaros poilsio** nuosavos rezidencijos Camp Chi, prie Loon ežero, Antioch, Illinois, ofisas.

Tiems visiems veikimams yra renkami pastovųs komitetai, direktoratai ir samdomi tarnautojai specialistai, nors dauguma veikia del idėjos, be algos. Kokį milžinišką veikimą yra išvystęs Žydų Liaudies Institutas, gana to kad jis kasmet išleidžia po 200 puslapių knygą „Observer" visų skyrių veikimui aprašyti. Reikia dar pridėti, kad Instituto name yra moderniškiausia auditorija koncertams ir teatrui del 800 žmonių, ir galybės kambarių augščiau išvardytų skyrių veikimui.

Beabejo, tai yra perdaug **mil žiniška** įstaiga patogumais, fondais, finansais ir pajėgomis, kad galėtume ją pasekti. Bet galbut mus paskatins šiokie faktai: Nuo liepos mėnesio, 1921 metų ligi gruodžio mėnesio 1929 metų žydų kolonijos pasistatė savo centrų namus 68 miestuose. Pavyzdžiui paduosiu tik kelias vietas: Birmingham, Ala., žydų kolonija iš 5,000 žmonių pasistatė namus už $125,000; Akron, Ohio, 6,000 žydų kolonija pasistatė už $150,000; Yonkers, N. Y. 7,000 žydų kolonija pasistatė už $300,000; Pottstown, Pa., 500 žydų pasistatė už $100,000; Kenosha, Wis., 900 žmonių kolonija — už $100,000; Milwaukee, Wis., 25,000 kolonija — už $180,000; Rochester, N. Y., 20,000 kolonija — už $1,000,000, ir tt. ir tt. Tuose centruose vystomas veikimas, panašus į Chicagos Žydų Liaudies Instituto veikimą.

Jei Amerikos žydai mus neįkvėps savo pavyzdžiais, čia patieksiu keletos kitų tautų, Šveicarų, Italų, Bohenų ir tų pačių Lenkų po vieną trumpą pavyzdį. Pernai teko aprašyti kai kurias amerikonų kulturos įstaigas, Lincoln Centre, Chicago; Peoples Institute, Cooper Union, New Yorke; Ashland College, nebekartosiu.

(Daugiau bus)

JAUNIMO KELIAI

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE JAUNUOLIŲ SKYRIUS

Kol dega krutinėj šventa ugnis toji,
Kur traukia prie darbo ir duoda tiek vieko,
Jog menkas ir silpnas net milžinu stoji,
O dirbk, idant neitų ugnis ta ant nieko.
KUDIRKA.

JACK SHARKEY.

Šarkis--Briliantas

Pirm spalio 12 dienos apie musų boksininką, Šarkį, visaip kalbėta. Jo priešai net tiek dasileido, kad tvirtino, jog Šarkis jau nieko negali ir kad po kumštynių su Carnera turės padžiauti pirštines ir ramiai savo Chestnut Hill buveinėje gyventi. Tačiau Šarkis savo galybe, savo vikrumu, apsukrumu ir augštu išsilavinimu visiems, net ir aršiausiems savo priešams, įrodė, kad Šarkis yra Šarkiu ir kad šiuo laiku jam lygaus kumštininko visame pasauly nėra.

Juk reikia žinoti, kad spalio 12 d. Šarkis kumščiavosi su tokiu priešininku, apie kurį tik pamanius bile kumštininkas sudrebėdavo. Carnera — milžinas: apie 6 colius už Šarkį didesnis, apie 60 svarų sunkesnis ir 5 metus jaunesnis. Tai žinodamas bile oponentas gali jo bijoti. Bet Šarkiui tokios baimės dar niekas neįvarė. Jis, anais metais, drąsiai kovojo ir laimėjo su milžinais juodukais Gadfriu ir Wilsu, dar drąsiau jis šį sykį kovon stojo su milžinu italu Carnera. Ir tą kovą laimėjo efktingai; efektingiau, negu kuomet nors panaši kova laimėta. Šarkis savo oponentą parsimušė ketvirtame runde. Jis tuo tarpu jau buvo kovą laimėjęs. Referiui reikalaujant, kad kova butų tęsiama — Šarkis su tuo sutiko ir po to Carnerą taip supliekė, kad šis atsimins visą savo gyvenimą!

Šiuo savo pasirodymu Šarkis užsipelnė tokių laurų, kokių jis savo gyvenime nėra dar užsipelnęs. Dabar apie jį amerikonų spauda kalba krykštaujančiai — Šarkis briliantas kumštininkystės bizny!

Mes taip jau senai manėme. Mes žinojome, kad Šarkis yra vienas iš milionų parinktųjų. Esame mes taip gi pareškę, kad Šarkis bus pasauliniu čampionu ir to pasakymo ir dabar laikomės. Čiampionu jis jau gal senokai but buvęs, bet — buvo nepasekmių, intrygų, politikos... Dabar gi pasaulinis čampionas Šmelingas, kuris tą čampionatą laimėjo gulėdamas prie Šarkio kojų, nuo Šarkio bėga kaip vėjas, ir su juo daugiau susitikti nenori; jis pasirenka tuos, kuriuos žino galės nugalėti. Šarkis jam perpavojingas. Vienok Šarkis sudarys tokias aplinkybes, kad Šmelingas bus priverstas su juo „pasimatyti". Tuomet išsiris abejonės apie pernai padarytą Šarkio „klaidą" ir tuomet pamatysime, kam, ištikrųjų, pasaulinio čampiono vainikas priklauso.

Musu viengenčiui, kuris taip gražiai pasirodydamas, lietuvių vardą gerai išgarsino, linkime kogeriausių pasekmių! Lai kitą vasarą jam pavyksta sučiupti Šmelingą ir su juo delei pasaulinio vainiko „pasikalbėti"!

Kodel Aš Myliu ir Gerbiu Lietuvius?

Aš, pirmų pirmiausiai pasisakau, kad aš pats esu lietuviu nors ir Amerikoje gimiau ir augu. Ir aš laikausi sau už garbę buti lietuviu. Juk nėra jokios sarmatos buti lietuviu ir mokėti lietuvių kalba šnekėti, skaityti ir rašyti. Kuomet žmogus moka daugiau kaip vieną kalbą, jisai yra kulturiškai apsidabinęs, apsišvietęs, labiau pažįsta pasaulį, ir jam daug lengviau protauti. Kitaip pasakius, kiek žmogus moka kalbų, tiek jisai tautų atstovauja. Gi pažvelgkime į garsiųjų vokiečių, auglų, italų, skandinavų, francuzų ir amerikonų išminčių knygas. Jas peržiurėdami, rasime, kad jose, daugely vietų, į tautybės bei kalbos klausimus šiokiu balsu atsiliepiama: „Kiek žmogus moka kalbų, tiek jo kune ypatų klėsti." Tai reiškia, jeigu bi kuris moka dvi ar tris kalbas, tiek jo kune asmenų randasi. Jei kalbi lietuvių kalba, tai esi lietuvis, o jei dar kalbį ir anglų kalba ir gyveni Amerikoje, tai esi ir amerikonas, ir jeigu dar šneki francuzų kalba, esi irgi francuzas, vokiečių — vokietis, ispanų — ispanas, indusų — indusas, ir taip begalo kol virstum visasvietiniu žmogumi.

Šioje šaly augantį lietuvių jaunuomenė, išgirdus šias mano pasargas, gali garsiai, metaliniu balsu, išvien šnekteleti: „Why, we were born here in America!... So we are Americans. There's no reason whatever for us to believe that we are Lithuanians. We are being educated in public schools. We are being brought up by American institutions, and anything that is not American we call foreign and we are superior both in mind and body to all foreigners. Any how, to make this assertion short, what good will we derive by assuming to be foreigners and expressing ourselves in a foreign tongue?..."

Jų pasakyme butų daug teisybės. Bet išsitarus „ateivių kalboje išsireiškiant", butų bemokslio, spango, atbukusio proto ir tik saunaudiniai mąstančio žmogaus išsitarimu. Juk Amerikos tautiniai-kulturinis gyvenimas nejaugi tokis siauras, augštas, vienatautinis ir beširdis?! Jisai yra platus, naujas, pilname žydėjime, stiprus, širdingas, geroje tvarkoje, šviesus, laisvas ir daugiatautinis. O garsi musų Amerika!... Ir tai nevien kulturiniais darbais, bet ir gamtiniais reginiais... Amerika tą gali pasakyti trimis dešimtimis kalbų, ir daugiau kalbų jeigu prisieitų!... Mes, šioje šaly augdami, turime savo tėvų šalį paveldėję. Tai mums tėvų palikimas. Mums prisieina dirbti ir palaikyti tą palikimą, nes mes esame dviejų pilietybių. Mokinkimės lietuvių kalbos, skaitymo, rašybos ir steigkime vakarines mokyklas. Prigulėkime prie SLA. Rašykime knygas apie lietuvybę ir bukime lietuviais. Amerika didžiuosis turėjus tokius augšto budo piliečius.

Nidos Dainius.

SLA. JAUNUOLIU DARBUOTĖ

DETROIT, MICH.

Iš SLA. 364 Kp. Darbuotės.

SLA. 364 jaunuolių kuopos mėnesinis susirinkimas įvyko nedėlioj, spalio 11 d., Lietuvių Svetainėj. Susirinkimą atidarė vice-pirmininkas, A. W. Gillis. Prie valdybos vardošaukio paaiškėjo, kad pirmininkė, p-lė S. Žukauskaitė, neatsilankė į susirinkimą iš priežasties ligos ir manoma, kad pirmininkei teks pasirgti ilgesnį laiką, nes turi eiti ant operacijos. Susirinkusieji reiškė p-lei S. Žukauskaitei gilios užuojautos ir greito pasveikimo.

SLA. 45 metų jubilėjaus rengimo komisijos vardu p. V. Dermaitis pranešė, kad minėjimas įvyks Lietuvių Svetainėj, lapkričio 28 d. Programas susidės iš kalbų, dainų, muzikos ir šokių. Įžanga tik 25c. ir 35c.

„Bonko parės" rengimo komisijos vardu p-lė B. Smailytė pranešė, kad dar svetainė nepaimta ir laikas nenustatytas. Orchestro komisija raportavo, kad kaip greitai gaus gaidas, taip greitai pradės praktikas. Tuomi susirinkimas ir baigėsi. F. M—zas.

JAMAICA PLAINS, MASS.

Svarbus Jaunuolių Nutarimas.

Kas mano, kad jaunuoliai nemoka arba negali nieko veikti — tas labai kysta. Štai SLA. 365 jaunuolių kp. tarimai, padaryti susirinkime spalio 5 d. Buvo kviestos visos apylinkės SLA. kuopos, kad bendrai rengtųsi prie apvaikščiojimo SLA. 45 metinių sukaktuvių. Atsakymus gavo iš So. Boston'o ir Chelsea. Šių miestų kuopos sutinka prisidėti ir drauge tas sukaktuves minėti, nes suvienytomis spėkomis bus galima daugiau kas nuveikti, negu kad pavienėms kuopoms veikiant. Tokio suvienyto veikimo idėja, kaip matote, yra jaunuolių idėja. Tiesa, dar ne visos kuopos prie to prisidėjo; Dorchesterio kuopa dar nieko į tai neatsakė, bet tikimasi, kad ir ji prie šio gražaus darbo prisidės.

Toliau, SLA. 365 kp. nutarė surengti Whist Party spalio 28 d., 8 val. vakare, ir Halloween Party, lapkričio 1 d., 7:30 val. vakare. Taip gi rengs šokius lapkričio 11 d., 7:30 val. vakare. Visi šie parengimai bus laikoma Sandaros Kliube, 327 E St., So. Boston, Mass. Šokiuose gros J. Dirvelio orkestras.

Todel visi apylinkės lietuviai esate kviečiami šiuose parengimuose dalyvauti. Paremkime jaunuolius jų veikime, o tuo priduosime jiems energijos ir daugiau noro tarpe lietuvių darbuotis. J. M. Tumavičienė.

PUNPURĖLIS.

Tyras rausvas pumpurėlis,
Iš pavėsio pasikėlęs,
Į saulutę kaitrią šviesią
Savo kuklią galvą tiesia.
— Kilk, saulute, kilk, meilioji,
Tu taip glostai, taip viliojì!
Kai tik tavo spinduliais
Man laimužė nusileis,
Aš pažvelgsiu, pražydėsiu
Ir iš slepiančių pavėsių
Duosiu žiedą tokį skaistų,
Nuo kurio džiaugsmo užkaistų
Kiekviena šviesi akis,
Kiekviena jauna širdis...
Kilk saulute, kilk, meilioji! —
Ir į kaitrią ramią tylą
Saulė kįla, kįla, kįla...
Slenka pažemiu šešėlis,
Skleidžias-skleidžias pumpurėlis.
Lukėsy sukrautą grožį
Spinduliai švelniai atvožia —
Ir į naują kvapų žiedą
Pleštakėlės saulėn rieda.

Putinas.

Mažamečių Kampelis

Tėve, paskaityk šias pasakėles savo vaikučiams.

PASIVAIDINO.

Petrukas buvo labai baikštus. Kartą jis parėjo namo temstant. Namie tuo tarpu, išskyrus motiną, daugiau nieko nebuvo. Motina kambary apytamsėje trusėsi.

Tik žiuri Petrukas, kad kas žin kas žybterėjo viename kambario kampe. Jis išsigando ir pradėjo šaukti:

— Vaidenasi, vaidenasi!

Ir pradėjo bėgti pro duris. Betrenkdamas duris, privėrė žipono skverną. Traukia — negali ištraukti. Nori bėgti — negali. Dar labiau jis išsigando. Dar garsiau pradėjo šaukti:

— Gelbėkit, gelbėkit! Nelabasis mane pagavo! Gelbėkite! — nesavu balsu šaukė Petrukas.

Išgirdusi Petruko balsą, motina ir gi išsigando. Ji atbėgo pažiurėti, kas čia nutiko. Pamatė Petruką duryse įstrigusį, paėmė, ištraukė, išklausinėjo kas atsitiko. Paskui pradėjo ieškoti, kas čia galėjo buti, kas kambario kampe taip blykščiojo. Gi žiuri — katė tupi ir jos akys kaip du žiburėliai žybsi.

Tuo visa Petruko baimė ir užsibaigė.

Motina dar patarė:

— Nereikia be reikalo bėgti ir rėkti, nes gali užsigauti.

PASAKĖČIA.

Išlindo iš urvelio pelė. Šniukštšniukšt — snukelį pakėlusi. Lašiniai kvepia. Toliau pabėgusi — žiuri: spąstai pastatyti.

— Aje, kokie tie žmonės gudrųs! — galvojo pelytė. — Pastatė spąstas, pririšo lašinių gabalėlį ir nori mus, pelytes, privilioti. Bet aš jau ne tokia kvaila. Aš žinau žmonių gudrybes!... Kaį timtelėsi lašinius — spąstai plept! ir užsidarys — ir pagaus mane. Ne, aš jų neliesiu...

Bėgioja pelytė apie spąstus, o tie lašiniai taip kvepia ir taip ją vilioja.

— Palaukit, — galvoja pelytė. — Lašinių aš neėsiu, o tik truputėlį pauostysiu — spastai del to neužsidarys. Taip man patinka lašinių kvapas!

Pribėgo pelytė dar arčiau prie lašinių. Uosto-uosto ir negali atsiuostyti. Toks jų kvapo gardumėlis! Apsąlo pelytei širdelė. Nebeiškentė ji ir timptelėjo lašinius. O spąstai tik plept! ir prispaudė pelytę.

Taip tai ir žuvo atsargioji pelytė.

ASILAS IR PIRKLYS.

Tulas žmogus atėjo turgun nusipirkti asilą. Eidamas rinka, jis pamatė tinkamą gyvulį ir paprašė savininko, kad duotų jį nusivesti namo kelioms dienoms įšbandyti. Savininkas sutiko. Žmogus, parsivedęs asilą namo, pastatė jį drauge su kitais asilais. Naujai pribuvęs asilas apsidairė aplinkui ir tuojau pasirinko vietą prie tingiausio ir ėdriausio visame tvarte asilo. Pamatęs tai, žmogus užmovė parsivestam asilui ant galvos apinasrį, nuvedė jį pas savininką ir atidavė jam, sakydamas:

— Turėkis šį savo asilą! Aš jo nenoriu!

Savininkas labai nusistebėjo, kad tas asilas jam taip greit atvesta ir užklausė:

— Ar gi taip greit jį išbandei?

— Aš nė nenoriu jo bandyti, — atsakė pirklys. — Aš matau, ko vertas gyvulys sulig draugijos, kurioje jis dalyvauja!

Patarlė: Žmogų galima pažinti sulig to, su kuo jis draugauja.

Mįslė: Du ratu pagiry stovi.—Kas?

Stebuklai Seniau ir Dabar

Rašo V. S. JOKUBYNAS.

Stebuklas (dyvas, brimums, miracle, čudo, cud) tai apsireiškimas kokio nors nepaprasto reginio, kurio priežasties negalima suprasti. Del jo keistumo, nesuprasdami jo priežasties nė reikšmės, mes stebimės ir del savo stebėjimosi vadiname jį stebėtinu buklu, arba sutrumpindami — stebuklu.

Stebuklų buvo daug senovėje, bet jų nemažai pasitaiko ir musų gadynėje, tik apie senovės stebuklus šiandien žmonėms daugiau žinoma religiškuoju žvilgsniu, nors stebuklų buvo ir šiais laikais pasitaiko už religijos rubežių.

Stebuklai pavienių žmonių gyvenime vienok daugiausiai yra surišti su religija. Pas pavienius žmones stebuklai religišku žvilgsniu apsireiškė ir apsireiškia kokiu nors regėjimu (ekstaza — ecstasia) kuomet jie, viską atmetę į šalį ir viską užmiršę, mintimis įsigilina į vieną kokį dalyką ir be pertraukos apie jį galvoja; silpnesnių nervų žmogus tokiame atvėjy pakenkia savo sveikatai, gi stipresnis pamato stebuklą — savo akimis regi tai, į ką stipriai tikėjo.

Jųs matote paveikslus ir stovylas šv. Antano iš Padvos. Šitas šventasis turi ant rankos, ar ant knygos kudikėlį Jėzų. Iš kur tas kudikėlis pas jį atsirado? Juk kada šv. Antanas gyveno, Jėzus jau senai buvo miręs. Tad kokiu budu jis dabar, kudikėliu budamas, atsirado šito šventojo globoje, praslinkus šimtmečiams? Tikrenybėje to ir nebuvo. Buvo tai tik šv. Antano ekstaza. Jis visomis savo spėkomis, visa siela tikėjo į Kudikėlį Jėzų, ir todel, kuomet meldėsi, jam pasirodė, kad tas kudikėlis stovi ant jo knygos, ar sėdi ant rankos. Šv. Franciškus buvo visa siela atsidavęs nukryžiavotam Išganytojui, ir kuomet jis melsdavos prieš jį, jam rodėsi, kad dešinė jo ranka pasiliuosavus nuo kryžiaus apkabino jo kaklą. Kitą kartą jam rodėsi, kad iš ant kryžiaus kabančio Išganytojo rankų žaizdų kraujas čiurkšlėmis teka į jo delnus, iš kojų į jo kojas ir iš šono, į jo šoną. Ig. Lojola, įsteigėjas Jezuitų Ordeno, melsdamasis matydavo Dievo veidą, tai iš numirusių atsikėlusį Kristų ir tt. Tai vis buvo jų ekstaza. Tai nėra joks prasimanymas, bet tikrenybė, kurią tikrina istorija ir katalikų bažnyčios rašytojai. Visai bereikalingai šiandien tuli žmonės tą viską sunaudoja religijos išjuokimui, nes tas nėra prasimanymas, kaip jie tikrina.

Joanna D'Arc.

Jųs girdėjote Joanną D'Arc (Orleano Mergelę)? Visai neteisingai tuli rašytojai jos pavardę iškreipė į „Arkietė", iš D'Arc padarė „de Are". Ji vadinosi Joanna D'Arc ir originališkai visose kalbose išsitaria Joana Dark.

Gyveno ji pačioje pradžioje 15 šimtmečio Francijos provincijoj, Lotaringijoj. Iki 18 m. savo amžiaus ji ganė savo tėvo avis ir buvo tik paprasta piemenė, kaimietė. Buvo labai dievobaiminga, pamaldi mergaitė. Tuo laiku Francijos žemę teriojo anglai ir bungurdai. Francuzai užpuolikams atsispirt nestengė, nes neturėjo vado. Sulyg tų laikų papročio, kereivius į karą turėjo vest pats karalius. Gi francuzų karalius Karol VII kareiviams vadovaut negalėjo, nes nebuvo dar vainikuotas. Vainikavimas turėjo atsibut Rheims'o katedroj, bet į Rheims visi keliai buvo užpuolikų perkirsti. Todel francuzų kareiviai tik kaip patys išmanė, taip grumėsi su atskirais bureliais anglų ir burgundų.

Paprastieji žmonės kentė didžiausį vargą ir baimę, persekiojami ir spaudžiami užpuolikų. Tarpe žmonių sklido visoki gandai ir pasakojimai. Kaszinkas ėmė pranašaut, kad Francija nugalės savo priešus laimingai, kad Franciją iš visų nelaimių išgelbės viena moteris, taip kaip ją nupuldė moteris (Izabelė). Joana Dark, prisiklausius šitų kalbų, labai įsigilino į jas savo minčia ir pradėjo galvot ar ji negalėtų but taja Francijos išgelbėtoja. Per tris metus apie tai galvojo ir vis meldėsi į šventuosius, kokius ji žinojo, kad tie jai padėtų išgelbėt Franciją. Kada šitose svajonėse ji paskendo, ji papuolė į ekstazą: karštos maldos laike jai rodėsi tai šv. Mykolas, tai šv. Katarina, šv. Margarieta ir galiaus šv. Mergelė Marija, ir vis ją ragino griebt ginklą ir vyt laukan savo tėvynės užpuolikus.

1429 m. burgundai užpuolę nuteriojo kaimą, kuriame Joana gyveno su savo tėvu. Dabar ji nusprendė ilgiau nelaukus pildyt jai duodamus šventųjų paliepimus. Pasisakė apie taį tėvui, bet tas ją subarė. Tada prisikalbinus dėdę, su kuriuo nuvyko į Vaucouleurs mistelį, kuriame buvo delfinas (karaliaus vietininkas) Baudricourt ir pasisakė norinti jį nuvest į Rheims'ą, į karaliaus vainikavimo įškilmes. Delfinas ją išjuokė, pavadino pamišėle, bet per tris dienas ji savo kalbos tvirtumu jį nuramino. Delfinas, norėdamas ją nusikratyt, pagaliaus davė jai šyvą žirgą, kardą, du vyčiu su buriu palydovų ir pasiuntė karaliaus rezidencijon į Chinon. Įėjus karaliaus ruman, akyvaizdoje visų dvaronių, drąsiai jam pasakė: „Dievas mane atsiuntė gelbėt tėvynę ir tave; dangaus karalius per mane tau apreiškia, jog busi pateptas ir apvainikuotas Rheims'e."

Statyta jai daug įvairių klausimų, gabenta į Poitiers, kur universiteto daktarai tyrinėjo jos proto sveikumą ir parlamento nariai statė painius klausimus, bet ji į visus klausimus atsakė greitai, be jokio suklydimo. Visos abejonės baigėsi kada karalius ją vieną užsidaręs bokšto kambary, pats jai davė savo paklausimus. Ji teisingai atspėjo karaliaus mintį, kuomet tas abejojo ar jam teisingai priklauso Francijos karaliaus vainikas.

Išbandymui pirmų žingsnių, pasiulyta jai per užpuolikų eiles įvest į burgundų apgultą Orleaną transportą maisto. Ji sutiko. Sėdus ant savo žirgo, su balta, lelijomis išsiųta vėliava, leidosi Loaros krantais, dabodama upe plaukiančias su maistu užkrautas valtis. Nors miestą saugojo 13 sargybų, tačiau Joanai pasisekė jas visas apeit be jokio pasipriešinimo. Miesto gyventojai ją pasveikino kaipo savo išgelbėtoją, ir iki šių dienų 8 d. gegužės mėnesio švenčia kaipo Joanos Dark minėjimo dieną.

Po šito nusisekimo francuzai atgavo energiją ir Joanos vedami keliolika atakų taip sudemoralizavo priešus, kad anglų gabiausias vadas Talbot teko nelaisvėn, o jo vietininkas Bedford savo kariuomenei prisakė visu greitumu bėgt šalin. Burgundai likosi išblaškyti, kiti suimti nelaisvėn ir po trijų savaičių Loaros apylinkės nuo užpuolikų buvo paliuosuotos.

Dabar keliai į Rheims buvo liuosi. Karalius Karolis VII leidosi į katedrą vainikuotis. Lydėjo jį 12,000 kareivių. Laike vainikavimo iškilmių Joana Dark, šarvuose ir su savo vėliava, stovėjo prie didžiojo aukuro. Jos garbė kaipo pergalėtojos ir francuzų išgelbėtojos, plito į visus pasaulio kampus. Bet tuo jos garbė ir baigėsi. Tolesnio tikslo ji neturėjo, energija išdilo. Skraidė dar ji su buriais kareivių šen ir ten, buvo pasiekus net Paryžių, bet visuose tuose žygiuose nieko stebėtino nenutiko. Po karaliaus vainikavimo iškilmių, nuvykus karaliaus dvaran, pasijuto esanti ne savo vietoje. Tarpe aristokratų ji pasijuto tik paprasta piemenė, kaimietė, „mužikė". Nė papročių, nė apsiėjimo ji nemokėjo. Pasijuto viena, visų apleista. Neturint draugijos tokiame susirinkime, greitai atkreipė lepunų atydą: vieni į ją ėmė šnairuot kaipo „mužikę", kiti pašiept, kiti jos lenktis. Ji nusiminė, o prisižiurėjus dvaronių ištvirkimui, pajuto savy neramumą ir jau manė grįžt savo kaiman, tik dar lyg nedrįso iš karžygės vėl virst piemene, tad pasiėmus burį kareivių leidosi į tolimesnes apylinkes draust priešus. Compiegnes apylinkėse susirėmime su bungurdais, teko ji bungurdų nelaisvėn. Bungurdų kunigaikščio meilužė Mem. Luxemburg (1430 m.) pardavė ją anglams už 10,000 dolerių.

Anglai ją pastatė prieš teologų ir įstatimdarių teismą, kur ją kankinimais versta prisipažint esant ragana ir su velnio pagelba pasekmingai kariavus prieš anglus ir burgundus. Neišgavus prisipažinimo, vistiek ji pasmerkta sudeginimui kaipo ragana. Tik budeliams prie jos artinantis, ji prižadėjo atšaukt savo nuodėmes. Tada dekretas pakeista jai amžinu kalėjimu Beaurevoir'o bokšte. Iš ten ji bandė du kart pabėgt, bet nepasisekė; antru kartu bėgdama susižeidė ir paskui ilgai sirgo. Galiaus sulošta provakacija: ją sergėjusieji kareiviai privertė užsimaut jai atneštą seną šardoką ir užsikabint kardą. Tada teismas antru kartu ją pasmerkė sudeginimui, kaipo ne pataisomą. Sudeginta ji ant laužo 1431 m. Roveno miesto aikštėje, o pelenai sumesta į Sekvanos upę. Jos kankinimui daugiausiai darbavosi Beauvais'o vyskupas Petras Conchon, pataikaudamas anglams, kad gavus Roveno antvyskupio vietą.

Mlle. Paulette Burbail.

Bene 1908 m. Francijos katalikų vyskupams padarius iniciatyvą, Vatikanas kanonizavo Joaną Dark, paskaitant ją tarpe šventųjų ir šiandien Francija turi šventą Joaną kankinę, kuri paprastai vadinama „Orleano mergele".

Sukakus 500 metų nuo Joanos Dark sudeginimo, jos atminčiai Francijoj sumanyta atvaidint „Orleano Mergelę", atvaizduojant ją nuo piemenės iki kankinės. Vaidinimui vieta nuskirta senovės karalių rezidencijų mieste Versailles. Vaidinimas atsibuvo geg. mėn. 1931 m. Pats vaidinimo veikalas yra ilgas ir sunkus (lietuvių kalbon yra verstas Dr. V. Kudirkos, jo raštų VI tome p. a. „Orleano Mergelė"). Aktoriams išmokt roles ėmė daug laiko.

(Užbaiga bus)

S. L. A. REIKALAI

Kur Link Mus Veda!

Man, kaipo eiliniam SLA. nariui ir beabejo daugeliui eilinių narių beskaitant kitų veikėjų rašinius „Tėvynėje" ir pašalinėj spaudoj, giridint tulų žmonių kalbas dažnai kyla klausimas: kur link mus veda? Susivienijimo nariu jau esu per kelioliką metų, buvau ir esu kuopos valdyboj, dažnai lankausi apskričio suvažiavimuose, taipgi ir keliuose SLA. Seimuose dalyvavau ir visuomet stengiausi dirbti musų broliško susišelpimo organizacijai, nes Susivienijimas yra didžiausiu darbininko žmogaus draugu, kurį jis turi ar gali turėti. Taipgi turiu pasakyti, kad visuomet iš arti sekiau darbus ir musų viršininkų, o ypatingai Prezidento S. Gegužio.

Skaitant tuos visokius raštus ir klausant įvairių kalbų, jeigu žmogus kitaip nežinotum, tai galėtum pamislyti, kad už p. Gegužį nėra blogesnio žmogaus. Atrodo, kad jei ne Gegužis, tai tuli musų laikraščiai neturėtų ką rašyti: kas, ką, kur padarė, jei tik blogo, tai vis Gegužis! Tačiau ką jis gero padarė, tai tie žmonės, kurie taip Susivienijimo reikalais „susirupinę", nei žodeliu neprisimena. Ar tai jau tik tiek mes mokam įvertinti žmogaus keliolikos metų gerus darbus? Ar mes jau tiek pajėgiam suprasti to žmogaus pastangas, kuris ištikrųjų sunkiai ir su pasišventimu Susivienijimui tiek metų dirbo? Daugiau negu keista, kuomet taip elgiamasi!

Kurie lankėsi pastaruose S. L. A. Seimuose, tai matė kaip p. Gegužis organizaciją gynė nuo tų elementų, kurie nepaisė net organizacijos gyvybės, by tik savo tikslo pasiekus. Visi sutiks, kad tik p. Gegužio taktas ir jo drąsa tais pavojingais organizacijai momentais situaciją išgelbėjo. Taigi sakau, jei jau pamiršti jo visus kitus darbus, kuriuos jis nuveikė, tad reikia ir privalu atiduoti jam kreditas už saugojimą ir apgynimą organizacijos tais kritiškiausiais ir pavojingiausiais momentais. Kas gi gali nesutikti, kad jeigu žmogus Seimuose tokio takto prisilaiko, tai juk atlikdamas ir kitas savo pareigas tokį pat taktą vartoja. Kitaip ir buti negali.

Jei p. Gegužis kokiam ponui nenusilenkė, tai mažmožis. Mes eiliniai nariai į tai didelės domės nekreipiam. Mums svarbu, kad jisai kovojo už organizacijos reikalus ir tiems reikalams atsidavusiai dirba. Jisai buvo ir yra nuoširdžiu lietuvių ir darbo žmonių draugu ir kas p. Gegužį arčiau pažįsta, tai kiekvienas sutiks su manim. Kuomet aš sakau, kad netinka SLA. nariams užsitarnavusį savo Prezidentą niekinti, tai turiu minty, kad SLA. nariams nedera blogu už gerą mokėti. Nejaugi SLA. nariai to norėtų?

Mano supratimu, SLA. nariai turėtų atsimkoėti teisingai už p. Gegužio nuveiktus darbus ir turėtų tinkamai įvertinti jo tuos darbus. Iš savo pusės linkėčiau p. Gegužiui pabuti prie SLA. vairo tol, iki jis galėtų atitaisyti tuos netikslumus, kurie ne iš jo kaltės yra įvykę musų organizacijoj. Tuomet užbaigęs savo tarnybą galėtų garbingai pasitraukti iš SLA. Prezidento vietos. Tuomet kad ir šimtą metų p. Gegužis gyventų, tai visuomet turėtų vien gražius atsiminimus iš savo darbuotės Susivienijime.

Kuomet atsikratėm to elemento, kuris musų darbus trukdė, reikėtų kodidžiausios harmonijos ir sutartinumo laikytis, nes kitaip mes nieko neišdarysime. Susivienijimui nėra paranku leisti tuliems žmonėms savo ambicijas statyti augščiau organizacijos labo, kad jie tas savo ambicijas galėtų išbandyti ant organizacijos kuno. Mes, lietuviai, įvairių pasimokinimų turim apščiai ir daugel kartų iš musų tokių pasimokinimų susilaukėm nesmagumų ir nuostolių. Tai nors Susivienijime, kuris musų išeivijos yra tikra tvirtovė, neįsileiskim tokių brangiai kainuojančių ambicijų sumetimais bandymų. Bukim teisingais žmonėmis, atsimokėkim kiekvienam teisingai, sulig atliktų darbų skirkim ir užmokestį. Ir pirmiaus, negu pradėsim gerbti tuos žmones, kurių darbų dar nematėm, tai neapleiskim tų, kurie yra tikrai užsitarnavę.

Grįžtant prie užsitarnavusio SLA. veikėjo p. Gegužio, reikia pasakyti, kad jis yra vienas iš tų Amerikos lietuvių, kuriuo lietuviškas gyvenimas gali gėrėtis. Aš nesu linkęs spaudoj rodytis ir šitai rašau delto, kad matau, jog geram žmogui yra daroma skriauda ir jis yra neteisingai ir be jokio reikalo puolamas. Nedaryti jokių pastabų į tai ir neužstoti už tokį žmogų, butų prasižengimas prieš teisybę ir atmokėjimas už gerą blogu. Gerbiamį SLA. nariai, pagalvokim ir neprisileiskim, kad mus kas vestų tokiu keliu, kuris yra negarbingas ir organizacijai blėdingas. Budėkime, stokime apgynime organizacijos ir tų žmonių, kurie del mųs dirba, tų žmonių kurie yra užsitarnavę ir kuriems galime pilnai užsitikėti. O tada parodysim visiems, kad mes mokam ir pajėgiam įvertinti gerus darbus ir pastangas.

Kaį kas laiko p. Gegužiui „prasižengimu" tai, kad jis ilgai mums tarnauja. Bet reikia atminti, kad mes norėjom, kad jis mums tarnautų, nes jį patys išsirinkom, tai dabar, kuomet jį puola, musų pareiga yra jį apginti. O jei to nepadarysim, tai pasirodysim, kad mums nerupi apginti musų pačių pasirinktų žmonių garbė. Man pačiam yra žinoma, kuomet p. Gegužis nenorėjo kandidatuoti, tuomet daugelis tų pačių žmonių, kurie šiandie jį puola, tiesiog prašė, kad jis tik kandidatuotų, arba kaip amerikonai sako — jį „draftino".

Jei čia tiktų, tai galima pasakyti, kad Gegužis netik Susivienijime pasižymėjo su savo darbais, bet ir visame Amerikos lietuvių gyvenime. Pasakykit kiek buvo reikšmingesnių lietuvių seimų, kuriuose jis nepirmsėdžiavo? Delto jis visų pripažintas nepavaduojamu pirmsėdžiu, kad jis turi tam talentą, turi taktą, ką visai maža dalis žmonių turi. Visur, kur jis Susivienijimą atstovavo, tai vis garbingai ir visuomet sugebėjo organizacijos reikalus apginti. Reikia pasakyti, kad tulais žvilgsniais, tai tiesiog nepavaduojamas žmogus. Gerbkime ir įvertinkime tokius žmones nors tuos darbus dirbančius, į kuriuos mes patys juos įstatom.

A. Ramanauskas,
SLA. 211 kp. narys.

SLA. APSKRIČIU DARBUOTĖ

SLA. 4-to APSKRIČIO DARBUOTĖ.

SLA. 4-to apskričio 19-tam suvažiavime, 27 d. rugsėjo, š. m., Hartford, Conn., nutarta vygdyti apskričio jubilėjinį konkursą prirašinėjime naujų narių. Jubilėjinis konkursas prasidėjo su 1 d. spalio, 1931 metų, ir tęsis iki 1 d. rugsėjo, 1932 metų. Gerbiami SLA. 4-to apskr. kuopų organizatoriai ir visi nariai, sukruskite prie darbo, idant kodaugiausia naujų narių prirašyti prie S. L. A. Tame istoriniame konkurse, 45-tame mete nuo susitvėrimo Susivienijimo Lietuvių Amerikoje. Apskr. nauja valdyba nuoširdžiai kviečia visus prie darbo. Organizatoriai, registruokitės pas apskr. sekretorę, p-lę Olgą Ažunarytę, 654 Highland Avenue, Waterbury, Conn.

Pasiremiant prisiųstomis kuopų statistikomis, 4-tas apskritys pereitame konkurse gavo 195 naujus narius. Vėliau dar prisųsta 3; viso 198 nariai. Turiu pastebėti, kad ne visos kuopos energingai darbavosi. Kai kurios didelės kuopos nei po vieną narį neprirašė. Gal tas galima pateisinti del bedarbės. Vienok didžiuma kuopų ir organizatoriai su pasišventimu dirbo. Kurie organizatoriai nemažiau 5 narių prirašė, tų vardus pažymėsiu: 124 kp. organizatorius, gerb. p. P. Labanauskas, prirašė 36 narius į suaugusių skyrių ir 12 vaikų. Laimėjo antrą dovaną. 168 kp. organizatorės p-nia Antanina Bartnikienė prirašė 11 narių ir p-lė Biruta Tarulytė — 8 narius. 66 kp. organ. p. J. Kantautas, prirašė 7 narius. Turiu pažymėti, kad gerb. J. Kantautas 1930 metų konkurse prirašė 30 narių ir laimėjo trečią dovaną.

Kiti organizatoriai irgi su energija darbavosi, bet del bedarbės apsunkinimo tik po kelis narius prirašė.

Organizatoriai ir kuopų tvėrėjai: gerb. p. A. J. Viznis sutvėrė SLA. 320 jaunuolių kuopą iš 53 narių, Bridgeport, Conn. Gerb. J. Januškevičius, Jr., sutvėrė SLA. 368 jaunuolių kuopą iš 46 narių, New Britain, Conn. Gerb. p. V. Alksninis sutvėrė SLA. 374 jaunuolių kuopą iš 10 narių, New Haven, Conn.

Varde SLA. 4-to apskr. tariu nuoširdžią padėką visiems darbuotojams!

Gerbiamos 4-to apskr. kuopos, šiuo pranešu, kad SLA. 4-to apskr. 19-to suvažiavimo protokolo negaliu tuojau paskelbti organe. Aš ir iždininkas norim, kad visus apskričio finansus kogeriausiai sutvarkyti ir tada nariams pateikti pilną žinią apie apskričio finansinį stovį. Tiesa, suvažiavime buvo išrinkta tam tikra komisija ten ant vietos finansus sutvarkyti, bet nei aš, nei p. A. J. Viznis nebuvom pilnai prisirengę pateikti komisijai pilnas žinias iš praeities užvilktų mokesčių — kam buvusis iždininkas J. Mikalauskas neišmokėjo. **A. Birieta,**
SLA. 4 apskr. 19 suv. rašt.

WORCESTER, MASS.
Rengiama Iškilmingi Pietųs SLA. 2-ro Apskričio Delegatams.

Yra rengiami įškilmingi pietųs SLA. Antro Apskričio, Mass. valstijoje, delegatų priėmimo laike suvažiavimo, kuris įvyks spalių 25 d., Lietuvių Kliubo Svetainėje, 12 Vernon St. Pietųs prasidės 1 val. po pietų. Įžanga — vienas doleris ypatai.

Dviejų kuopų, tai yra 57 ir 318, tos vakarienės rengėjai kviečia visus į vakarienę atsilankyti. Rengėjai tikrina, kad visi busite užganėdinti. Bus užkandžių ir skanių gėrimų. Taipgi bus didelis muzikališkas programas. Tokiame parengime vertėtų visiems vietos lietuviams dalyvauti.

Dviejų Kuopų Komisijos Narys, **Jonas Kazlauskas.**

IŠ S.L.A. KUOPU DARBUOTĖS

DETROIT, MICH.
Iš SLA. 352 Kp. Susirinkimo.

Spalio 4 d., Lietuvių Svetainėj atsibuvo SLA. 352 kp. mėnesinis susirinkimas. Nežiurint, kad ruduo atėjo, bet narių susirinkime dalyvavo visgi nedaugiausiai.

Protokolas, valdybos raportai ir komisijų pranešimai priimta vienbalsiai. Dviems sirgusiems nariams, butent K. Bielskiui ir F. Ambrazui užgirta pašelpų išmokėjimas. Skaityta laiškas nario V. Overaičio, kuriame narys prašo, kad kuopa užmokėtų už 3 mėnesius į Susivienijimą, ir kuopa, sulig išgalės, sušelptų jo šeimą, nes esąs bedarbis ir turįs namuose sergančią moterį. Laiškas priimtas. Sušelpimui Overaičių iš kuopos paskirta $5.00 auka. Taipgi nutarta duokles už 3 mėnesius užmokėti.

Prie nepabaigtų reikalų, pirmininkas užklausė narius J. Kučinską ir J. Gugą, kodel jie neišpildė pereito susirinkimo tarimą — neatšaukė neteisingas žinutes, tilpusias „Naujienų" 199 num. Tie nariai pasiaiškindami, nieko faktiško neįrodė, apart nenoro išpildyti nutarimą. Todel buvo įnešta, kad minėtiems nariams atimti balsą šešiems mėnesiams. Balsuojant, dviejų balsų dauguma bausmės pasiulymas atmestas. Po to, einant konstitucijos nurodymu, pirmininkas kaltininkus pabarė už rašinėjimą žinučių, žeminančių kuopos garbę ir kėlimą kuopoje bereikalingo nerimo.

Nežiurint K. Bučio pereitame susirinkime atmesto skundo ant F. Motuzo, šiame susirinkime jis vėl ėmė kelti trukšmą, net neprašęs pirmininko balso. Pasisakius abiems pusėms savo argumentus, įnešta ir nutarta, kad tas klausimas kuopos susirinkime nebutų keliamas.

F. Motuzas,
SLA. 352 kp. koresp.

PITTSBURGH, PA.
Netikėta SLA. Nario Mirtis.

Netikėta mirtis patiko Antaną Jancevičių, kuris pirmiau buvo L. M. D. gaspadorium, o dabar iždininku. Velionis turėjo savo saldainių krautuvėlę. Buvo vedęs. Paliko moterį ir dvi dukderis, kurios yra 10 ir 8 metų; velionis buvo 38 m. amžiaus. Nelaimė patiko nedėlios vakare, rugs. 27 d., pasprudo laiptais ir taip smarkiai krito, kad nutruko didžioji gysla srtėnose. Antrą dieną mirė.

Palaidotas 2 d. spalio, Šv. Kazimiero parapijos kapinėse, su bažnytinėm apeigom, nors pats į bažnyčią neidavo ir ne bažnyčioj buvo šliubą ėmęs, bet geras nors negyvas, nes buvo apsidraudęs SLA. ant $1,000.00 pomirtinės. Todel mirusį galima laidot kur tik nori, nes dolerių yra. Šiaip velionis buvo gana draugiškas, nors daugiau simpatizavo „progresistams", bet draugų turėjo nemaža ir su visais gana draugiškai apsieidavo.

Laį buna lengva velioniui ilsėtis šaltoje žemelėje.

J. Virbickas.

GRAND RAPIDS, MICH.
Iš SLA. 60 Kp. Susirinkimo.

SLA. 60 kp. susirinkimas įvyko 4 d. spalių. Atidarius susirinkimą, pirmininkas T. Aleksynas pirmiausia pareiškė nariams, kad mųs kuopos narys J. Bačiunas iš Sodus, Mich., randasi susirinkime. Atlikus visus susirinkimo pradžios formalumus ir perskaičius protokolą, buvo nutarta rengtis prie minėjimo dvejopo SLA. Jubilėjaus. Čia p. J. Bačiunas prisižadėjo padengti jubilėjaus rengimo lėšas. Komisija tam darbui ant vietos buvo išrinkta. O, beje, J. Bačiunas sakė atsivež ir artistus minimam jubilėjaus minėjimo parengimui. J. Bačiunui verta išanksto ištarti ačiu už tokį pržadą, nes ir komisija, matyt, turi daug entuziazmo dirbti kada pasekmės yra užtikrintos, ypatingai šiame nedarbo laike yra sunku publiką sutraukti į kokį parengimą.

Toliaus komisija taipgi buvo išrinkta darbuotis laike Pil domosios Tarybos nominacijų ir balsavimo. Žinoma, ne agitacijai.

Uždarius susirinkimą p. J. Bačiunas papasakojo trumpais ruožais savo įspudžius, patirtus Lietuvoj. Aplamai paėmus, p. Bačiunui Lietuva labai patikusi ir jisai yra pilnai patenkintas savo kelione. Nariai įdomiai klausėsi ir taipgi buvo patenkinti, kad gavo progos susipažinti su p. Bačiunu.

M. Aleksynienė,
SLA. 60 kp. koresp.

Istorinis SLA. 60 Kuopos Parengimas.

Nuo įsikurimo SLA. 45 metų ir nuo skilimo 30 metų paminėjimas įvyks lapkričio 14 d., Švento Jurgio Dr-jos svetainėje. Programas susidės iš dainų, muzikos ir prakalbų; vėliau tęsis šokiai, prie gero orkestro. Programe dalyvaus, tarp vietinių artistų, ir iš kitų miestų, kaip tai iš Chicagos. Tikimasi kad ir A. Vanagaitis dalyvaus. Taipgi kalbės žymus musų narys, J. J. Bačiunas, iš Sodus, Mich. Bus ir vakarienė. Programui įžanga visiems veltui. Kas norės dalyvauti vakarienėj, tie turės užsimokėti nedaugiau kaip 50c.

Kviečiam lietuvius koskaitlingiausiai atsilankyti ir išgirsti tą puikų programą, kuris labai retai gali įvykti.

SLA. 60 Kp. Komisija.

DETROIT, MICH.
Iš SLA. 200 Kuopos Susirinkimo.

Spalių 4 d., šv. Jurgio parapijos mokyklos svetainėje, įvyko SLA. 200 kuopos mėnesinis susirinkimas. Narių atsilankė neperdaugiausia. Pirmininkas, p. Dailyda, atidarė susirinkimą. Iš valdybos nepribuvo vice pirmininkas, J. Naujokas, ir organizatorius, Laukionis.

Protokolas rugsėjo 6 d. susirinkimo priimtas kaip užrašytas. Valdybos visi raportai priimti. Komisija raportavo, kad lapkričio 28 d. Lietuvių Svetainėje įvyks iškilmingas paminėjimas SLA. 45 metų jubilėjaus bendromis visų vietinių SLA. kuopų jėgomis. Raportas priimtas.

Ligonių lankytojų raportai priimti. O tuos ligonių lankytojus, kurie ligonių nelanko ir nepraneša sekretoriui, kad nelankys ar neišgali lankyti, nutarta bausti pagal konstituciją. Prašoma narių nepykti, kurie busit nubausti, nes jusų pačių bus kaltė. Ir kur gi matėt tokią tvarką, kad narys, pasiųstas ligonio lankyti, aplanko sykį į mėnesį. Ir dar nė neatsilanko į susirinkimą raporto išduoti?! Kaip ligonis gali gauti pašelpą, kad jo niekas nelanko? Ir kaip sekretorius gali žinoti apie ligonio padėtį, kuomet tas ligonis nelankomas per mėnesį? Kas butų, jei patys apsirgtumėt ir niekas jus nelankytų? O jeigu neišgalit lankyti, tai turit pranešti sekretoriui, kad pasiųstų kitus lankytojus.

Pranas Gustaitis, pasižymėjęs lietuvių tarpe veikėjas, biznierius siuvėjas, prisirašė prie SLA. 200 kp. per organizatorių p. Karpšlį. Aplikantas priimtas.

Sekantis SLA. 200 kuopos susirinkimas įvyks lapkričio 1 d., toj pačioj vietoj ir tuo patim laiku. Visi nariai ir narės malonėkit pributi, nes yra svarbių reikalų aptarimui; taipgi artinas ir SLA. Centro valdybos nominacijos. Taipgi užsimokėkit užvilktas mokestis, kad neliktumėt suspenduoti bei išbraukti iš SLA. Atsiveskit ir savo draugus bei vaikučius prirašyti prie SLA.

Vincas Karpšlys,
SLA. 200 kp. sekr.

PITTSTON, PA.
SLA. 7-tos Kp. Reikalai.

Spalių 11 d. įvyko kuopos paprastas susirinkimas, į kurį kaip ir paprastai narių mažai atsilankė.

Vieton apleidusio šį miestą kuopos iždo globėjo Pr. Bakano, išrinkta p-lė Ona Vasiliauskiutė, pradėjo eiti savo pareigas. Reikia pasidžiaugti, kad ši jaunuolė domisi SLA. reikalais. Buvo delegate Chicagos Seime, dabar įstojo kuopos valdybon. Tas parodo, kad kuopa susilaukė veiklę narę.

Kuopos baliaus komisija pranešė, kad baliui viskas yra prirengta ir bilietai nariams išsiuntinėti. Tikimasi, kad šį balių, kuris bus lapkričio 10 d., kliubo svetainėj, 91 N. Main St., kuopos nariai lankys, nes blogoms aplinkybėms esant, dvejopoms SLA. sukaktuvėms paminėti kuopa nieko kito žymesnio surengti negalėjo, tad nors balių rengia, kurio pelnas bus skiriamas įsteigimui kuopoj fondo bedarbiams nariams pagelbėti mokesčius apmokėti.

Iššaukti vardai suspenduotų narių, kurių randasi 6, ir visi suspenduoti del apsileidimo mokesčius į laiką užsimokėti. Sergančių narių yra 6 ir visi įvairiuose atsitikimuose yra sužeisti.

Palikti ant toliaus atstovai į draugijų komitetą, kuris organizuojasi tam, kad rupintis sušelpimu tų šeimynų, kurios randasi vargingoj padėty ir pašelpos iš niekur negauna.

Nutarta užmokėti mokesčius į SLA. 7-tą apskritį ir išrinkta atstovai į apskričio suvažiavimą.

Iš finansinės apyskaitos pasirodė, kad kuopos sekretorius ir iždininkas rugsėjo mėnesy surinko tris kart tiek mokesčių, kiek susirinkime sumokėta. Tas parodo, kad nariams yra patogu mokesčius užsimokėti, kuomet juos sekretorius ar iždininkas by laiku priima. Tačiau tas blogai atsiliepia ant kuopos, nes nariai kuopos susirinkimų nelanko ir nutolsta nuo SLA. reikalų žinojimo.

A. Galinskas — fin. sekr.

WEST PULLMAN, ILL.
Iš SLA. 55 Kp. Darbuotės.

Spalių 11 d. įvyko SLA. 55 kuopos susirinkimas. Narių atsilankė vidutiniškai. Perskaityti tarimai ir priimti.

M. Mockevičius senai serga. Lankytojai aplankė ir pranešė, kad ligonis gal dar ilgai sirgs; jis gal visą pašelpą iš Susivienijimo išims.

SLA. 55 kuopos vardu rengiamos jubilėjinės prakalbos paminėjimui dviejų sukaktuvių. Pakviesta du įžymųs kalbėtojai: advokatas K. Gugis, Susivienijimo Iždininkas ir antras A. Olis. Tose prakalbose bus plačiai aiškinama apie jubilėjaus reikšmę. Iškilmėms minėti paimta erdvi West Pullman Park didžioji svetainė, 123 gatvės ir Stewart Ave. Prakalbos įvyks lapkričio 1 d., 3 val. po pietų. Įžanga dykai ir jokių kolektų nebus. Musų kuopa taikosi prie aplinkybių. Ji nenori išnaudoti narius, nares ir pašalinius žmones, bet ji nori, kad nariai, narės ir pašaliniai žmonės žinotų apie Susivienijimo praeitį ir dabartį. Tą žinojimą bus galima įsigyt be jokių iškaščių. Tik nepamirškite dienos ir laiko atsilankyti į jubilėjines prakalbas, kurios, kaip minėjau, įvyks lapkričio 1 d., 3 val. po pietų, West Pullman Park Svet.

S. L. A. KALENDORIUS
APSKRIČIŲ BEI KUOPŲ PARENGIMAI

RACINE, WIS. — SLA. 100 kuopa rengia dvejopų SLA. sukaktuvių paminėjimą sekmadieny, lapkričio 22 d., 2 val. po pietų, Union Hall, 428 Wisconsin St. Programas susidės iš prakalbų, paskaitų, muzikalių kurinių išpildymo ir šokių. Kviečiami visi lietuviai skaitlingai atsilankyti į šias svarbias minėtuves.

—o—

GRAND RAPIDS, MICH. — SLA. 60 kuopa rengia 45 metų SLA. įsikurimo ir 30 metų skilimo sukaktuvių paminėjimą, kuris įvyks šeštadieny, lapkričio 14 d., Šv. Jurgio Dr-jos salėje. Programas susidės iš muzikos, dainų ir prakalbų, vėliaus tęsis šokiai prie geros orkestros. Programo išklausymui įžanga veltui, tačiau yra rengiama vakarienė, tai kas norės dalyvauti vakarienėje, turės užsimokėti nedaugiau 50c. Kviečiami visi, o ypatingai SLA. nariai skaitlingai atsilankyti.

—o—

WEST PULLMAN, ILL. — SLA. 55 kuopa rengia Jubilėjinį Vakarą sekmadieny, lapkričio 1 d., 1 val. po pietų, West Pullman Park svetainėje, 123 gatvė ir Stewart Ave. Kalbės advokatai K. Gugis ir A. Olis. Įžanga visiems dykai ir jokių kolektų nebus. Visus kuopos narius ir pašalinius lietuvius užprašome atsilankyti, išgirsite daug naudingų dalykų, nes bus plačiai aiškinama apie dvejopas SLA. sukaktuves.

—o—

JAMAICA PLAINS, MASS. — S. L. A. 365 jaunuolių kuopa rengia „Whist Party" spalių 28 d., 8 val. vakare, Sandaros Kliube, 327 E St., So. Boston, Mass. Malonėkite atsilankyti visi, nes gavusieji daugiausiai pointų gausit puikias dovanas.

Toliaus 365 jaunuolių kuopa rengia „Halloween Party" lapkričio 1 d., 7:30 val. vakare, toje pačioje svetainėje. Prašomi visi skaitlingai atsilankyti.

Pagaliau 365 jaunuolių kuopa rengia pirmą balių lapkričio 11 d., 7:30 val. vakare, Lietuvių Svetainėje, kertė E ir Silver gatvių, So. Bostone. Visokius šokius gros garsioji SLA. nario J. Dirvelio orchestra iš Worcester,o. Meldžiamos visos vietos draugijos ir kuopos tą dieną nieko nerengti ir visi kviečiami kuoskaitlingiausiai atsilankyti į šį jaunuolių parengimą.

—o—

DAYTON, OHIO. — SLA. 105 rengia šaunų kaukių balių šeštadienio vakare, spalių 31 d., Barney Community salėj. Bus duodamos trys dovanos pinigais už įdomiausius kostiumus. Gros Varašiaus orchestra visokius lietuviškus ir tarptautiškus šokius. Kviečiami visi, o ypatingai SLA. nariai skaitlingai atsilankyti.

—o—

NEW HAVEN, CONN., SLA. 374 jaunuolių kuopos balius įvyks spalio 24 d., St. Casimer's Hall, 339 Greene St., New Haven, Conn. Kviečiame visus — jaunus ir senus — į šį pirmą ir linksmą jaunuolių balių atsilankyti. Geri muzikantai griežš lietuviškus ir amerikoniškus šokius. Visi atsilankiusieji bus patenkinti.

—o—

SAN FRANCISCO, CAL. — SLA. 106 kuopa rengia balių lapkričio 7 d., 8 val. vakare, Lenkų Salėje, prie 22-ros ir Shatwell gatvių. Dedamos pastangos surengti kuopuikiausį balių, kuriame gros gera iš 6 muzikantų orchestra ir šokiai tęsis iki 1 val. ryto. Todel visi nepraleiskite progos atsilankyti į šį geriausį balių, kokis kuomet buvo surengtas San Francisco lietuvių. Įžanga pigi — vyrams 50c., moterims 35c.

Pas mus siaučia nedarbas; daug matosi bedarbių. Negerai nė vienam, kad toki blogi laikai, bet turbut praščiausiai yra „raudonųjų sojuznikų" 2 kuopai. Metai laiko atgal jie pabėgo iš musų kuopos ir gyrėsi, kad nusivedė didesnę pusę narių. Vadinosi, teisėta kuopa... Bet po metų laiko, ką tie vadinami „teisėtieji" daro?! Ogi štai ką: sergantiems nariams išmoka tik po dalį pašelpos. „Pamočnikai" sau didesnę dalį pasilieka. O pomirtinių visai nemoka; sako, kam reikia mirusiam pinigų. Taip mulkina suviltus narius, kad pastarieji neiškentę jau kreipėsi prie advokato, kuris jiems pasakė, kad nieko iš jų negali gauti, nes jų 2 kuopa neturi čarterio. Dar gera buržuažiška valdžia, kad leidžia jiems

kolektuoti pinigus iš apmulkintų nesusipratusių narių. Kazy, ar tau nesarmata vilioti iš narių pinigus komisarų naudai?! Geriau butų, kad tokius suviltus narius paliktumėt ramybėj ir važiuotumėt į bolševikiją! Suvilti komunistų, musų kuopos buvę nariai, ar jųs nepagalvojate, kad mes daug kartų perspėjome per spaudą, kad neikite su komunistais, nes jie jus apgaus su tuo savo „raudonuoju sojuzu". Kuomet narys kreipės prie adv. del pomirtinės gavimo, tai jis jiems paaiškina, kad čarterio neturi. Reiškia komunistai buvo ir tebėra melagiai, o musų teisybė buvo ir jųs dabar galite persitikrinti. Bet apgailėtinas dalykas, kad nariai per savo neapsigalvojimą patys išsibraukėte iš Susivienijimo. Sekite ir skaitykite „Tėvynę". Nors nekurie butume ir priešai, bet mes, ilgainiui, iškelsime daugiau raudonųjų meklerių purvinų darbų. **Korespondentas.**

BINGHAMTON, N. Y.
SLA. 50-tos Kp. Susirinkimas.

Antradieny, spalių 6 d., Lietuvių Svetainėje, SLA. 50 kp. laikė savo mėnesinį susirinkimą, kuriame paaiškėjo, kad kuopa turi pusėtiną skaičių ligonių.

Priėjus prie naujų reikalų, buvo kalbama apie kompetentiškumą skelbiamų sąrašų į S. L. A. Pildomąją Tarybą. Apie tai gana rimtai pasikalbėta.

Šiomis dienomis parvyko iš Lietuvos p. Jonas Činikas, buvęs SLA. 50 kuopos užrašų raštininkas ir laikraščių bendradarbis. P-as Činikas Lietuvoje išbuvo apie pusantrų metų. **T. B. Balčikonis.**

HARTFORD, CONN.
Iš SLA. 124 Kp. Susirinkimo.

SLA. 124 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyko spalių 11 d., Y. M. C. A. svetainėje. Nepribuvus kuopos pirm. p. V. M. Čekanauskui, todel susirinkimą vedė vice pirm., p. A. Mašiotas. Pasirodė kad ir prot. rašt. K. Balskaus nėra. Protokolą perskaitė fin. rašt. p. J. Sekys. Protokolas priimtas vienbalsiai.

Vilniaus Vadavimo Skyriaus, Sąryšio Draugijų ir veikiamojo komiteto atstovų raportai išduoti ir priimti.

SLA. 124 kuopos delegatai— V. M. Čekanauskas, P. Labanauskas, J. Sekys, G. Levišauskas, P. Mikalauskas, T. Valkis, M. Januškevičienė ir Leonavičia išdavė raportus iš SLA. 4-to apskričio suvažiavimo, kuris įvyko rugsėjo 27 d., 1931 m., Hartford, Conn. Už visus raportavo: Labanauskas, Mikalauskas, Sekys, Levišauskas ir apskričio valdybos narys J. Januškevičius. Raportai delegatų buvo išduoti nevisai pilnai, vienok buvo priimti vienbalsiai. 4 delegatai nebuvo susirinkime.

Buvo priduotas vieno jaunuolio fin. rašt. J. Sekiui persikėlimo lakštas iš 124 kuopos į vietinę 370 jaunuolių kuopą. Persikėlimui pasipriešino fin. rašt. ir keletas kitų ir delto persikėlimo kilo ginčas. Na ir nutarė visai neduoti jaunuoliams persikelti iš suaugusių kuopos į jaunuolių kuopą.

Skaitytas laiškas iš New Haven, Conn., SLA. 374 jaunuolių kuopos. Jaunuoliai prašo dalyvauti jų pirmutiniam baliuje, kuris įvyks spalių 24 d. Laiškas priimtas ir palikta narių valiai: kas norės, galės važiuoti.

Šiame susirinkime išparduotos 4 knygelės del sergančio nario S. Maslausko iš Edwardsville, Pa. Pinigai $4.10 pasiųsta vardu J. Paruliui per iždi. J. Januškevičių.

Čia reikia pažymėti, kad S L. A. 4-to apskričio suvažiavime labai skanius pietus pagamino šios 124 kp. narės: ponios Kniuštienė, Misiunienė ir Plykaitienė. Taipgi 124 kp narė p. M. Januškevičienė padarė gražius ženklelius del S L. A. 4-to apskričio suvažiavimo. Ačiu joms užtai! Taipgi laike pietų daug pagelbėjo p-lės Kniuštytė ir Misiunaitė Kuopa joms dovanojo po dėžę lietuviškų saldainių.

Susirinkime dalyvavo nedaug narių. Fin. rašt. perskaitė suspenduotų narių vardus. Gerbiamieji 124 kp. nariai užsimokėkite laiku mokestis, kad ištikus nelaimei gautumėt pašelpą.

J. Januškevičius, Jr.,
SLA. 124 kp. koresp.

RACINE, WIS.
Ruošiasi Minėti 45 ir 30 Metų Sukaktuves.

SLA. 100 kuopa šią, praėjusią vasarą, buvo suruošus keturis piknikus, iš kurių turėjo virš 50 dolerių pelno. Be to, savo dažnai ruošiamais parengimais gerai išsigarsino. Žodžiu sakant, gyviausia čia pasirodo 100 kuopa tarpe visų esančių draugysčių.

Užbaigę gražią linksmą vasarėlę, apvainikavę pavyzdingu veikimu — imsimės vėl gyvai veikti, ruošiant įvairius vakarus rudenio, žiemos ir pavasario sezonuose. Ant programo svarbiausiu darbu yra tai prisiruošimas prie svarbių dvejopų jubilėjinių sukaktuvių. Pereitam 100 kuopos susirinkime nutarta ruošti minėtas sukaktuves. To uždavinio atlikimui paskyrė komisiją iš šių narių: p. A. Klapatauskas, M. Kasparaitis ir Jonas Vasiliauskas. Salė Union Hall jau apimta ir minėjimas įvyks lapkričio 22 d. Bus suruošta programas, susidedantis iš prakalbų, paskaitų ir muzikos. Prašomi visi 100 kuopos nariai viršminėtąj komisijai eiti į pagelbą, į talką, nes tik drauge visi dirbdami jubilėjines sukaktuves padarysim nauda mųs organizacijai, tai yra mums patiems.

Sekantis 100 kuopos susirinkimas įvyks lapkričio 1 d., 2 val. po pietų, Union Hall. Kviečiami visi nariai susirinkti, nes turėsime išrinkti darbininkus ruošiamoms sukaktuvėms. Išgirsim komisijos pranešimą, kas nuveikta ir ką dar reikės atlikti. Prašomi nariai, prie progos, kviesti vietos lietuvius prisirašyti prie SLA., arba norinčius man pranešti, o aš su mielu noru jiems suteiksiu informacijas apie SLA.

M. Kasparaitis.

DAYTON, OHIO.
SLA. 105 Kp. Minės Jubilėjų.

SLA. 105 kp. jubilėjaus sukaktuves minės iškilmingai. Tai įvyks lapkričio 21 d., subatos vakare, Barney Community salėj. Programas bus įvairus ir linksmas. Dalyvaus talentingi jaunuoliai, kurie gros muzikališkais įstrumentais. Gražias lietuviškas dainas dainuos jaunos panelės, su pagelba p-nių M. Mockevičienės ir J. Sakalienės. Joms pianu akompanuos p-lė Hypatija Mockevičiutė. Gros komediją moterų kuknės kabineto orkestras, po vadovybe Paulinos Dambrauskienės. Bus skaityta paskaita apie SLA. organizacijos pergyventus svarbesnius įvykius. Dar ir kitokių pamarginimų atsiras. O ant galo visi galėsite linksmai pasišokti, grojant jaunuolių orkestrui.

Todel visi vietos ir apylinkių lietuviai, o ypač visi 105 kp. nariai, esate prašomi į tą istorinį jubilėjaus vakarą, SLA. organizacijos 45 metų įsikurimo ir 30 metų atsiskyrimas nuo kunigų sukaktuvių minėtuves atsilankyti.

Įžanga visiems dykai, nes SLA. 105 kp. iš savo iždo padengia visas lėšas.

J. A. Urbonas.

ALIQUIPPA, PA.
Iš SLA. 247 Kp. Susirinkimo.

Spalių 4 d., Ivanausko name, įvyko SLA. 247 kuopos mėnesinis susirinkimas. Narių atsilankė nedaug. Tai buvo gal del tos priežasties, kad šioje kuopoje pradėjo įsivyrauti netvarka. O tą betvarkę, apgailaujančiai reikia pasakyti, sukelia kai kurių naudojimas svaiginančio skystimėlio. Bet nariai, kuriems rupi SLA. gerovė, kuopos susirinkimus turėtų lankyti; ypatingai susirinkimus reikia lankytį dabar, rudeny.

Naujų narių šiame susirinkime neprisirašė; tik du iš kitos kuopos persikėlė. Ligonių kuopoje šiuo tarpu randasi tik vienas.

Šiaip ar taip sakant, šioje kuopoje reikalinga daugiau drausmės, nes jei tos pageidaujamos drausmės neįvesime, tai negalėsime vadintis SLA. broliais ir seserimis...

Rimtieji nariai turėtų lankyti kuopos susirinkimus, o tie, kurie myli „lašus" — turėtų mažiau juos naudoti.

J. Plečkaitis.

CLEVELAND, OHIO.
SLA. 14 Kp. Minės SLA. Jubilėjų.

SLA. 14 kp. gyvai rengiasi minėti SLA. dvilypį jubilėjų. Minėtuvės įvyks dabar Gudrich House, 1420 E. 31-moj gtvėje, lapkričio 22 d., 3 val. po pietų.

Kalbėti apsiėmė prez. S. Gegužis, taipgi chemijos inžinierius p. P. J. Žiuris ir „Dirvos" redaktorius, p. K. S. Karpavičius. Prie to bus dainų, deklamacijų ir kitokių pamarginimų. Todel visi SLA. nariai privalo tame apvaikščiojime dalyvauti ir savo draugus bei pažįstamus atsivesti. Bus įdomu pasiklausyti kalbų ir programo. Ypač bus žingeidu išgirsti SLA. prez. S. Geguži, kuris Clevelande dar niekad nėra kalbėjęs ir gal vėl ne tuoj teks jo kalbą išgirsti. Dabar juk siaučia visokie prasimanymai apie musų organizaciją; jie, toli gražu, neatatinka tikrenybei; p. prezidentas pasistengs tuos prasimanymus pilnoje to žodžio prasmėje nušviesti — tai yra paaiškins, kaip ištiesų musų organizacijoje dalykų esama. Taipgi girdėsite savo mylimą kalbėtoją p. Žiurį, kuris visados savo kalba jus patenkina. Tie trys kalbėtojai tikrai jus visus patenkins. Tik atsilankykite jų išklausyti. Visų keturių SLA. kuopų nariai nepasilikite nė vienas namie — visi parodykite savo pribrendimą ir gerus norus link savo organizacijos. Visi šiame jubilėjiniame minėjime bukite. Atsiveskite ir savo draugus bei pažįstamus.

Varde visų keturių kuopų komisijos, visus atsilankyti kviečia

Antanas Šmigelskis.

ZEIGLER, ILL.
Iš SLA. 356 Kp. Darbuotės.

SLA. 356 kp. laikytame susirinkime 4 d. spalių, atlikus susirinkimo formalumus, buvo išduota įvairių komisijų raportai. Ligonių per pereitą mėnesį nesirado nė vieno.

Toliaus sekė parengimų komisijos raportas. Komisija raportavo, kad nuo pereito pikniko, kuris atsibuvo 27 d. rugs. pelno liko $37.92.

Musų SLA. 356 kp. turi buti yra viena iš turtingiausių S. L. A. 12-to apskričio ribose. Kuomet ši kuopa atsiskyrė nuo 308 kp., tai neturėjo nė vieno cento savo iždė. Bet kai dabar sutartinai visi nariai dirba, taį šiandie yra turtinga netik finansiškai, bet yra ir ramiausia kuopa, kurį neturi jokių ginčų savo susirinkimuose. Susirinkimai buna sklandųs ir trumpi.

Turiu padėkoti visiems dalyvavusiems musų atsibuvusiame piknike. Taipgi ačiu ir kuopos nariams, kurie darbavosi nuoširdžiai surengime šio pikniko. Dėkui ir tiems, kurie dirbo piknike. Taipgi musų kuopos nariai turėtų nepamiršti ir paremti kitų SLA. kuopų išvažiavimus arba kitokius parengimus. Vieni kitus paremdami, visados turėsime geresnes pasekmes ir sutrauksime daugiaus publikos.

S. V. Parėdnis.

KENOSHA, WIS.
SLA. Kuopų Jubilėjinis Vakaras.

Spalių 9 ir 11 dienomis SLA. kuopos (212 ir 338 jaunuolių) minėjo SLA. 45 metų įsikurimo ir 30 metų skilimo jubilėjų.

Spalių 9 d. German American home buvo vakarienė su programu, kame buvo pasakyta vietinių darbuotojų prakalbėlės, pašokta, padainuota ir tt. Viskas išėjo gerai. O spalių 11 d. buvo surengtas jubilėjinis minėjimas su platesniu programu, kuris susidėjo iš prakalbų (kalbėjo p. P. Grigaitis), dainų, stygų orkestros, piano skambinimo, dainų solo ir tt. Visas programas buvo atliktas gerai, tik gaila, kad žmonių buvo mažai.

Dar noriu keletą žodžių tarti apie SLA. 212 kp. „Dailės Ratelį". Vos tik atidarius sezoną, tuojau pasirodė, kad darbo daugybė. Ir štai spalių 11 d. dainavo SLA. Jubilėjaus apvaikščiojime, spalių 18 d. dainavo per radio iš stoties WCFL ir pildė programą Chicagoj su „Pirmyn" choru. O spalių 25 d. dainuos savo parengime German American home. Taipgi turiu priminti, kad spalių 24 ir 25 dd. „D. R." bus rudeninis parengimas augščiau minėtoj svetainėj. Visį galės įeiti už dyką, galės šokti, dainų klausyti ir linksmintis kiek tik norės. Bus ir daugiau įdomybių, ką pamatysite atėję į svetainę. Taigi kenoshiečiai ir kaimynai naudokitės proga.

A. Kvedaras.

CHICAGO, ILL.
(North Side)
SLA. 45 Metų Jubilėjus.

SLA. 226 kuopa rengia paminėjimą 45 metų sukaktuvių nuo Susivienijimo įsikurimo Mil-Roy svet., 1564 N. Damen Ave., prie Milwaukee Ave., sekmadieny, spalių 25 d., 6:30 val. vakare. Apvaikščiojant 45 metų jubilėjų bus gražus programas, tai esate visį kviečiami dalyvauti šiame jubilėjaus minėjimo parengime, kur bus plačiai išaiškinta reikšmė sukaktuvių. Įžanga prieinama — 35c. SLA. 226 kuopa taikosi prie aplinkybių, nenori išnaudoti narių ir pašalinių žmonių, bet jį nori supažindinti narius ir pašalinius žmones su Susivienijimu.

Tad nepamirškite minėtos dienos — spalių 25 d., 6:30 val. vakare. Bus gera muzika, prie kurios galėsim visi linksmai pasišokti ir susitikti su savo draugais. Visį lietuviai yra prašomi dalyvauti ir paremtį šį kuopos reikšmingą parengimą. Atminkit — sekmadienio vakaras — patogus laikas. **F. P.**

NEKROLOGIJA

SPRINGFIELD, ILL.
A. a. Izidorius Zaveckas, SLA. 275 Kp. Narys.

Velionis I. Zaveckas visą laiką dirbo angliakasyklose. Dirbant tapo sulaužytas spalių 18 d. Po ilgų kančių ligoninėje mirė 22 d. spalių. Iš Lietuvos velionis paėjo iš Šilalės parapijos. Dideliame nuliudime paliko moterį Uršulę, du sunus — Juozą ir Joną, ir dukrelę Veroniką 11 metų; taipgi vieną podukrą (Skinkienę, Chicagoje), du brolius — Juozą ir Antaną, gyvenančius Chicagoje, seserį Laurinavičienę New Yorke ir vieną seserį Lietuvoje. Velionis turėjo 50 metų amžiaus. Prie SLA. 275 kp. prisirašė 1923 m., ir visą laiką buvo ištikimas narys.

A. a. I. Zaveckas palaidotas su bažnytinėmis apeigomis Kalvarijos kapuose, Springfield, Ill.

Springfielde velionis išgyveno virš 20 metų. Gražiai sugyveno su visa šeima ir kaimynais. Ant velionio karsto sudėta gėlių vainikai. SLA. 275 kp. nupirko gražų gėlių vainiką. Į kapus velionis palydėtas gana didelės minios žmonių, kurie važiavo 50-ty mašinų.

SLA. 275 kp. nariai ištariame užuojautos žodį likusiai velionio moteriai ir našlaičiams. O velioniui tariame: ilsėkis, drauge ramiai po sunkių kančių. Lai buna tau lengva šios šalies šaltoji žemelė.

P. Pečiokas,
SLA. 275 kp. sekr.

PATERSON, N. J.
A. a. Vincas Jusaitis.

SLA. 101 kp. narys Vincas Jusaitis persiskyrė su šiuo pasauliu rugsėjo 27 d., 1931 m., palikdamas dideliame nuliudime savo mylimą moterį, dukterį Liliją 11 m. ir sunų Praną 21 m. amžiaus. Taipgi 4 seseris ir brolį Praną, Joniešką Lietuvoje, Marijoną Brooklyn, N. Y., Petronėlę ir Antaniną Patersone, taipgi daug giminių.

Velionis Jusaitis atvyko į šią šalį dar jaunas budamas ir išgyveno Amerikoje apie 28 m. Paeina iš Lietuvos Mažųjų Jotiškių kaimo, Plokščių parapijos, Šakių apskr. Gimęs 1883 m. iš tėvų Antano ir Ievos.

Velionis Jusaitis mylėjo šeimyniška gyvenimą, išmokino sunų aptiekorium. Pats iš amato buvo marškinių prosytojas.

Palaidotas rugsėjo 30 d. su bažnytinėmis apeigomis Holy Sepulchre kapuose. Ilsėkis Vincai Dėdės Samo šaltoje žemelėje — lai buna Tau lengva amžinu miegu miegoti.

Narys.

EASTHAMPTON, MASS.
A. a. E. Genienė.

Rugsėjo 17 d. mirė SLA. 312 kuopos narė Emilė Genienė. Velionė buvo sulaukus dar tik 44 metus amžiaus. Paliko vyrą Mykolą ir vieną dukterį.

Velionė sirgo nekurį laiką vėžio liga nuo ko ir mirė. Į Susivienijimą prisirašė vasario 2 d., 1927 metuose. Iš Lietuvos paėjo iš Panevėžio apskričio, Krekanavos parapijos, Šventupio kaimo. Po tėvais vadinosi Kudrauskiutė. Sulaukus 14 metų, neteko savo mylimųjų tėvelių. Tuo laiku turėjo apleisti savo mylimą gimtinį kaimelį ir iškeliavo pirmiausia pas savo brolį Rygon. Jaunai bunant ir nepažįstant gyvenimo aplinkybių, tai ir brolis nelabai užstodavo. Todel prisiėjo sunkiai ir vargingai gyvent.

Iš Rygos išvažiavo į Minską ir ten jau geriaus sekės. Pabuvus keletą metų, iš ten išvažiavo Petrapilėn ir pas vieną turtingą poną tarnavo. Kiek pagyvenus apsivedė ir susilaukė vienos dukrelės. Pagyvenus du metus, jos mylimas vyras ir mažutė dukrelė pamirė. Nuo tada persikėlė gyventi į Ameriką. Čia vėl apsivedė su Mykolu Geniu ir taipgi susilaukė vienos dukrelės ir jau buvo užsibriežus geresniam gyvenimui: pati ėjo dirbti ir jau buvo net įsigiję nuosavą nemelį, o dukrelę pradėjo leisti į augštesnį mokslą, manydama iš to turėt sau naudos ir linksmumo. Velionė buvo pavyzdinga moteris, su visais sutikime sugyveno ir visi jai buvo geri draugai. Ypač SLA. kuopoje mylėjo teisybę ir tvarką, bet mirtis pakirto ją ir jos visus užmanymus. Velionė taipgi nuliudime paliko tris seseris, dvi Amerikoj, o vieną Lietuvoj, ir vieną brolį Amerikoj; taipgi daug giminių ir gerų draugų. SLA. 312 kuopa nuo savęs nupirko didelį vainiką už 10 dol. ir uždėjo ant jos karsto. Nariai ir narės jos laidotuvėse visi dalyvavo. Kuopos šeši vyrai jai paskutinį syk patarnavo, jos karstą išnešdami iš namų ir nunešdami ant Miesto Kapų, kur velionė dar gyva budama buvo apsirinkus sau amžiną gyvenimui vietą.

Amžiną atsilsį jai ir laimingos kelionės į tuos kraštus, į kuriuos mes visi kada nors keliausime.

Kuopos Narys.

POLEMIKA IR KRITIKA

CLEVELAND, OHIO.
SLA. 14 Kuopos Pirmininko Pastaba.

Musų SLA. 14 kuopos koresp. Albina Paulienė aprašo „Tėvynės" 39 num. kuopos susirinkimą ir toje savo korespondencijoje netyksliai aiškina kuopos susirinkimuose diskusijų metu nariams balsų davimą. Nors tenai mano vardas neminimas, tačiau kiekvienas žino, kad visuose draugijų ir kuopų susirinkimuose pirmininkai kalbančius narius tvarko, todel savaimi suprantama, kad musų korespondentė man štai kokį priekaištą padaro: „Kam reikia išskirti nariai, kurie patinka ir jiems leisti kalbėt kiek nori, bet jeigu nepatinkamas, tai paprašyti sėstis."

Čia musų korespondentė visai su teisybe apsilenkia. Aš gerai atmenu kuomet mane S. L. A. 14 kuopos pirmininku išrinkot, tuomet aš pareiškiau savo nusistatymą, kad tarnausiu SLA. reikalams, o ne kokių mažų grupelių užmačioms. Šito savo nusistatymo ir ligšiol laikausi ir kuomet eina diskusijos bent kokiu klausimu, tai balsai yra duodami visiems be jokio skirtumo.

Prie šios progos aš patarčiau poniai Paulienei pasižiurėti SLA. konstituciją ir tenai ji pamatys kokias pareigas pirmininkui uždeda konstitucija. Tenai įsakoma pirmininkui kuopos susirinkime palaikyti tvarką ir pirmininko pareiga sulaikyti tokį narį, kuris ne į klausimą kalba. Jei vieną klausimą svarstant butų leidžiama nariams kalbėti apie kitus dalykus, kurie nieko bendra su kalbamu reikalu neturi, tai jokios tvarkos susirinkimuose nebutų ir nieko naudingo nutarti nebutų galima.

Patarčiau poniai Albinai Paulienei nesiimti tokius dalykus aiškint, kurių gerai nesuprantate ir neieškoti patarimų pas kitus, kaip reikia kuopos pirmininkui nerimtus priekaištus svaidyti. Pertrumpai gyvenate Amerikoje, kad reikiamai suprasti ir įsigilinti į musų painius visuomeninius dalykus. Juk negražu neteisybę rašyti laikrašty ir daryti kuopos pirmininkui nepamatuotus priekaištus.

J. Brazauskas,
SLA. 14 kp. pirm.

Kuopu Susirinkimai

Nanticoke, Pa. SLA. 12 kp. laikys mėnesinį susirinkimą 25 d. spalių, 1:30 val. po pietų, Juliaus Danulevičiaus svetainėje. Visi draugai malonėkite pribūti, nes turime daug nepabaigtų dalykų aptarimui. Taipgi atsiveskite savo draugus prirašyti prie SLA. 12 kuopos.

P. Augustaitis — sekr.

Warehouse Point, Conn. SLA. 334 kuopos susirinkimas įvyks lapkričio 1 d., 1 val. po pietų, paprastoj vietoj. Visi nariai kviečiami atsilankyti, nes yra svarbių reikalų aptarimui. Taipgi bus renkama kuopos valdyba 1932 metams. Valdybą mes rinksime dabar todel, kad musų kuopos susirinkimai laikomi kas du mėnesiai.

G. Krilavičius — sekr.

Detroit, Mich. SLA. 352 kp. mėnesinis susirinkimas įvyks 1 d. lapkričio, 2 val. po pietų, žemutinėj Lietuvių svetainėj. Malonėkite visi atsilankyti, nes yra svarbių reikalų aptarimui. Nauji nariai ateikite atsiimti narystės paliudjimus.

J. Overaitis — sekr.

West Pullman, Ill. SLA. 55 kp. susirinkimas įvyks lapkričio 8 d., 2 val. po pietų, West Pullman Park svetainėje. Visi nariai ir narės butinai atsilankykite ir užsimokėkite užvilktas mokestis. Taipgi nepamirškite atsivesti savo draugus prirašyti prie SLA. 55 kuopos.

Sekretorius.

Collinwood, O. SLA. 362 kp. susirinkimas įvyks 4 d. lapkričio, 7:30 val. vakare, 15810 Holmes Ave. svetainėj. Visi nariai kviečiami ateiti ir išgirsti pereito susirinkimo klaidingą nutarimą ir prašalinkit naujus išmislus.

Kuopos Pirm.

Hammond, Ind. SLA. 273 kp. susirinkimas įvyks 8 d. lapkričio, 2 val. po pietų, Jono Vainausko kambariuose, 1022 Ames St. Visi nariai atsilankykite, nes tai yra priešmetinis susirinkimas ir bus renkama kuopos valdyba 1932 metams. Taipgi yra kitų reikalų aptarti.

J. Maksvitis — sekr.

Mt. Greenwood, Ill. SLA. 178 kp. susirinkimas įvyks lapkričio 1 d., 2 val. po pietų, Stankėno salėje, 3251 W. 111-th St. Visi nariai ir jaunimas turite ateiti, nes bus svarstoma daug reikalų ir bus renkami darbininkai del baliaus. Neužmirškite užsimokėti užvilktas mokestis.

Kp. Valdyba.

Aliquippa, Pa. SLA. 247 kp. mėnesinis susirinkimas įvyks lapkričio 1 d., 1 val. po pietų, Gvazdauskų name. Visi nariai ir narės kviečiami atsilankyti ir užsimokėti užvilktas mokestis. Atsiveskite savo draugus, drauges ir pažįstamus prirašyti prie SLA. 247 kuopos.

J. Plečkaitis — sekr.

Paieškojimas

Paieškoma amerikoniškai-lietuviškos šeimynos, kuri norėtų auklėti penkių metų gabią mergaitę, reikalingą globėjų meilės ir tėviško sąjausmo. Šeimyna turi rastis New York, Connecticut ar New Jersey valstijose. Atsišaukite:

„TĖVYNĖS" ADM., Box 5.
307 W. 30-th Street,
NEW YORK, N. Y.

Buk Sveikas, Laimingas.

Žmonės, kurie yra silpni ar ligūisti, turėtų imti Nuga-Tone, vaistus, kurie išvalo kuną nuo ligų perų ir padaro jus sveiką ir stiprų. Jis pašalina skilvio pakrikimus, priduoda naują spėką ir jėgą silpniems nervams, raumenims ir gyvastingiesiems organams ir padaro jusų miegą poilsingą ir atgaivinantį. Nuga-Tone yra pardavinėjamas aptiekininkų. Butinai gaukite bonką. Jeigu aptiekininkas neturi jo, paprašykite jį užsakyti del jųs iš savo urmininko.

PIRKIT VISI . . .
PAS JASAITĮ-KIBIRKŠTĮ
Anglis ir Coke
Range ir Fuel Oil
Rainbow Oil Burner
Prieinamesnė Kaina
Geriausias Tavoras
Ypatiškas Patarnavimas
SLA. Nariai
Musų Telefonas
Dial 4-6551—3-6751
THE J & K CO.
204 DEWEY ST.,
WORCESTER, MASS.

ŠVEDŲ AMERIKOS LINIJA

Iš NEW YORKO į KLAIPĖDĄ
Per Gothenburgo
TIESIAUSIAS KELIAS Į LIETUVĄ per ŠVEDIJĄ
KALĖDŲ EKSKURSIJOS
Išplaukia iš New Yorko
S. S. „DROTTNINGHOLM"
Gruodžio 2 d. š. m.
M. L. „GRIPSHOLM"
Gruodžio 8 d. š. m.
Klauskite Specialio Kalėdų Cirkuliariaus
Informacij ir laivakorčių kreipkis į vietinį agentą arba tiesiog į:
SWEDISH AMERICAN LINE,
21 State St., New York, N. Y.

GERAS SKAITYMAS — SIELOS MAISTAS

LITERATUROS SKYRIUS

EILĖS — APYSAKOS — KRITIKA

DELEI RAKANDŲ

Parašė P. Bajoras.

Tai įvyko visai netikėtai, umai ir tiktai delei rakandų.

Jonas Naudžius gyveno pas savo kaimyną iš Lietuvos, Vladą Daraši̇ų. Sugyveno jiedu gerai: vienoje dirbtuvėje dirbo, tą pačią valandą kėlės, tuo pat laiku darban ėjo, namo grįžo, gulė; tuos pačius laikraščius jiedu skaitė. Vladas ir Jonas, tai veik vienas žmogus. Skirtumas tarp jų tik tas, kad Jonas Naudžiaus įnamis, viengungis, padaręs priesaiką „niekad nepasivesti", o Vladas Daraši̇us — buto šeimyninkas, vaikų tėvas, šeimos galva...

Taip buvo prieš karą ir kiek laiko po karo. Karui užsibaigus, Daraši̇us pakilo Lietuvon grįžti. Gavo, mat, jis iš savo senelių tėvų laišką, raginantį parvažiuot namo, „gal paskutiniu sykiu su jais pasimatyti ir amžinai tėvynėje apsigyventi". Be to, ir bendrai, kaž koks noras Daraši̇ų į tėvynę traukė. Pasitarė tad jis su savo šeima, atsiklausė Jono nuomonės, pasiteiravo draugų. Veik visi vienokiai pareiškė: „Gi kas čia ir toje Amerikoje! Važiuok atgal į Lietuvą!"

Važiuot — lengva pasakyt, bet ne taip lengva padaryt: begalė visokių reikalų, persitvarkymo. Juk nedykoms sakoma ir kelmas ant vietos apsamanoja. O ką jau kalbėt apie tokį žmogų, kaip Daraši̇us! Jis su visu atsidėjimu, tartum eželis žiemos metui, savo butui visa reikalinga pirko, nešė, vilko. Ir įsigyveno jis. Visko, ko tik namuose reikia, pas jį buvo. Tai gi, važiuojant Lietuvon, ne taip lengva su tais reikmenimis atsiskirti. Visa kita: pasportai, įvairųs raštai kelionei — tik juokai išgauti: už pinigus viską padaro. Sunkiausiu ir svarbiausiu dabar reikalu, tai Daraši̇aus rakandai. Rakandus jis pirko dar laike karo. Mokėjo gana brangiai: net penkis šimtus grynais pinigais paklojo. Bet dabar, kuomet reikia juos parduoti — nuostoliai ir tai dar niekas tų rakandų nenori pirkti.

Ir ką Daraši̇us nedarė: garsino laikraščiuose, siulė savo kožnam pažįstamui, prašė, kad šeimynas turinti draugai atpirktų, teiravosi, kad kas nors pirkėjus prirodytų. Bet kad tau nors kas šiuo reikalu darytųs. Tiesa, buvo atėję keletas pirkėjų, apžiurėjo rakndus ir jau lyg taikėsi pirkti, bet užteko pasakyti: „keturi šimtai" ir tiek tuos pirkėjus Daraši̇us tematė.

Tulą vakarą Daraši̇us jau gana rimtai rakandų reikalu susirupino. Pakrapštė jis, pagaliau, pakaušį ir sako Jonui:

— Turbut jau nevažiuosiu...

— Kur nevažiuosi?

— Lietuvon.

— Kodel?

— Lyg dar nematai?

— Nesuprantu, drauge, kame reikalas.

— Nuostoliai, brol...

— Kokie čia tau nuostoliai?

— Na gi mano rakandai. Mokėjau penkis šimtus, o dabar niekas nė keturių nenori duoti. Tai ar gi ne nuostoliai?

— Ištiesų, tai nepergeriausiai išrodo...

— Tad ir važiuok, jei gudrus...

Abu patylėjo.

Tik už valandėlės Daraši̇us tarė:

Pagelbėtum, ar ką?

— Jei tik galėčiau — kodel nepagelbėti. Juk žinai, del tavęs viską pasirįžęs padaryti. Bet kaip gi šiame reikale galėčiau tau pagelbėti?

Ir, ištiesu, kuo čia Jonas galėtų Daraši̇ui pagelbėti? Tai ne taip lengvai išrišamas klausimas.

Daraši̇us, tačiau, sugalvojo. Jis pašoko ir linksmai pasakė:

— Visai paprastas dalykas! Štai, aš važiuoju Lietuvon, o tu, Jonai, pasilieki čia, Amerikoje. Kol aš dar čia — gyveni pas mane. Bet kai aš išvažiuosiu — kur tu tuomet pasidėsi?

— Tiesa... — paabejojo Jonas.

— Pas kitus žmones, sakaisi, niekuomet negyventum, o ant gryno lauko ir gi negyvensi. Reiks kur nors prisiglausti. Tai gi, ar nebutu gera, jei tu, Jonai, pupirktum mano rakandus ir šiame pačiame bute sau begyventum?... Pagalvok.

Jonui nė galvot nereikėjo. Jis tik nušvito tokia sveika ir logiška Daraši̇aus mintimi, pliokšterėjo savo stambia ranka Vladui per pečius ir pasakė:

— Gerai sugalvota! O kiek gi nuo manęs, kaipo draugo, už rakandus norėtum?

— Žinai, aš mokėjau penkis, bet tau, kaipo draugui, už tris ir septynias dešimtis penkis perleisiu... Gerai?

— Nupirkta!

Jonas užmokėjo Daraši̇ui susitartą pinigų sumą. Daraši̇us susidėjo pinigus į makiuką, išsigavo pasportus, nusipirko laivakortes, atsisveikino su pažįstamais ir su visa šeima išvažiavo Lietuvon.

Laikas bėgo. Ir mažai dar jo prabėgt suspėjo.

Stovi Jonas vidury kambario, žiuri į rakandus, krapštosi pakaušį ir galvoja: „Kokiems galams dabar aš šituos rakandus nusipirkau?! Kam jie man reikalingi? Kas juos prižiurės? Tiesa, rakandai geri, bet vienam žmogui laikyt tiek rakandų, mokėt nuomą už penkis kambarius, kurie tik tų rakandų palaikymui reikalingi, tai neatsargus sunkiai uždirbtų pinigų mėtymas... Po šimts perkunėlių! Tikrai turėjau but apakusiu tokią nesąmonę padarydamas!"

Ir ilgai Jonas butų galvojęs, pusėtinai but ir savo mylimą draugą Daraši̇ų pakeiksnojęs, bet visa tai pertraukė brazdinimas į duris. Jonui atidarius duris, į vidų įėjo jo geras pažįstamas Karolis. Šis, pasveikinęs Joną, užklausė:

— Kas naujo?

— Blogai... — susiraukė Jonas.

— Kas nutiko?

— Neturėjo boba bėdos, tai pačelį nusipirko...

— Kame gi dalykas?

Jonas aprodė Karoliui rakandus, išpasakojo, kokiu budu juos įsigijo. Paskui nusiskundė:

— Nėra kam jų prižiurėt — suges, žus arti keturi šimtai dolerių... O antra, kiek išlaidų dabar juos užlaikant!... Nuoma ir rupestis tikrai dabar mane suės...

Karolis žiuri į Joną, kvatojas:

— Ir neišmanai, ką daryt?...

— Ne.

— Menką galvą, Jonai, nešioji!

— Kam tyčiotis? Juk tai skaudu...

— Dievaži, sakau — neišmanėlis esi!

— Na gi, jei toks jau gudrus, sakyk, ką turėčiau daryti?

— Apsivesk! — pasakė Karolis šaltai ir dar smagiau besikvatodamas.

Jonas niekad taip nebutų sugalvojęs. Tiesa, jis prisiekęs „niekad nevesti" — viengungis, bet kuomet tai liečiasi milžiniškų išlaidų — ką čia kokių tai nesąmonių-prisiekų paisyti! Jonas, lyg ir pavydėdamas Karolio gudrybei, pažiurėjo į jį iš paniurų ir pasakė:

— Apsivest butų galima. Bet su kuo?

— Tai jau neklausimas.

— Nejau taip lengva?

— Kaip pypkis išrukyti!

Karolis dar sykį maloniai nusikvatojo ir vėl Joną paragino:

— Juk esi dar neperseniausias vyras. Tr'sdešimts penki metai, tai smagiausia mergelių žvejojimui meškerė. Prie to, esi rimtas, pasiturintis, turį rakandus, butą — tai, sakau, tikrą „cacą" dar gali parsivesti.

Jonui tai patiko. O Karolis ir tinkamą merginą žino ir jei tik Jonas nori — Karolis jį nuvež, parodys, pripirš....

Susitarė. Jiedu nuvažiavo pas Raudonių Marytę, jau pagyvenusią, apie triju dešimtų amžiaus, kada tai buvusią gražią panelę. Karolis širdingai pasidarbavo: jai apipasakojo Jono gerumą, gražius rakandus, darbštumą, turtus...

Susigėrė. O už mėnesio laiko po tam, kai Daraši̇us su savo šeima išvažiavo į Lietuvą ir kai Jonas liko jo rakandų savininku — įvyko nemažas pokilis.

Buvo tai Jono Naudžiaus su Matyte Raudonyte vestuvių pokilis.

Ir aš tame pokily buvau. Ten midu-alu gėriau, per barzda varvėjo, burnoj neturėiau, ir vis klausiausi, kai Jonas, užsitraukęs „munšainės"*), vaikščiojo po kambarius, rodė svečiams savo rakandus ir smagiai dainavo:

Šok gėręs, šok negėręs;
Šok mergytę nusitvėręs.

O atsidusėdamas vis kartojo:

— Jei ne šie rakandai — niekad nebučiau vedęs. Dabar apsivedžiau išimtinai tik delei rakandų!...

*) Nemie daryta degtinė.

"Munšaino" Auka

(Feljetonas)

Einu Grand Strytu, Brooklyn'e. Žiuriu, dairausi. Matau: mano pažįstamas eina. Jis nulenkęs galvą ir ko tai susirupinęs. Pasiveju jį, traukiu už rankovės, tariu:

— Sveikas, Jonai!

Jis, mane pamatęs, nustebma, žiuri į mane įdelbtomis akimis. Žiuri sykį, žiuri antrą.

Pagaliau, lėtai, sako:

— Sveikas!

— Nepažinau tavęs, broli! Pasikeitęs...

— Tu ir truputį kitaip išrodai...

— Pamenu, anuo syk kai mačiau — visai kitoks buvai. Tuomet buvai smagus, linksmas... Bet dabar? Kame gi dalykas? Kas nutiko?

— Ot!... Daug kalbėt, — maža klausyt...

— Dar nesakai?

— Ką jau čia ir besakyti...

Jonas dusauja. Sunkiai dusauja. Nelaimė, matyt, jį kokia ištiko.

Dar kartą jis mane apveda akimis. Vėl atsidusta.

— Padarei ka? Nusikaltai?

— Prakeikti! Biaurybės! — šaukia jis piktu, uždususiu balsu.

— Ir, pagaliau, lyg nenoromis, nuliudusiu balsu pasakoja.

— Žinai — pati, vaikai, degtinė.. Ta prakeiktoji munšaina!... Juk pameni mano Magdute?

— Tai ko buta! Kaip gi nepaminsiu?! Lietuvoje viename kaime gyvenome. Kudikystėje net draugavome... Kam dar klausti? Bet kas gi su ja nutiko? Sakyk!

— Amžiną atsilsį — ji jau po žeme...

— Magdė?! Tavo Magdė po žeme?! Nejaugi? Kaip gi tai nutiko?

„Žinai, brolau, — sako Jonas, — sunkius laikus mes dabar gyvename... Ta munšaina tai kaip vėžys musų gyvenimą ėda!... Magdė, kaip žinai, buvo gera, rimta ir rami moteris. O, kokia šeimyninkė ji, savu laiku, buvo! Bet, užėjo munšaino gadynė... Daro tą pasibiaurėtina nuoda musu kaimynės, neiškenčia ir Magdė... Karta bariau, kitą surėkiau — paklausė, paliovė. Bet, matydama kaimynes verdant, matydama jas girtas, sykiu su jomis draugaudama — priprato ir ji... Tuomet jau ir mano draudimas nieko negelbėjo. Mano pabarimai tik pragarą namuose sukėlė.

„Mano Magdutė pasidarė visai kitokia. Pareinu iš darbo — ji girta, namai apleisti, vaikai purvini, valkiojasi gatvėse... Dar labiau užpuoliau ja barti. Dar didesni nesusipratimai, barniai, pragaras. Ir mano barimai jau be pasekmių...

„O karta dar aršiau nutiko. Pareinu tula povakari iš darbo — jos nėra... Einu pas savo kaimynus, einu pas pažįstamus, teiraujuos policijoje — niekas nežino, niekas nematė, niekas negirdėjo kur mano Magdelė dingo...

„Skaudu, bet ką darysi, žmogus.

„Ieškojau visur. Jos nėra...

„Šiaip-taip susitvarkiau savo namelius. Mažesniuosius kudikius atidaviau prieglaudon, didesniuosius pas save pasilikau.

„Pradėiome gyventi.

„Ne koks tas musų gyvenimas, bet gyvenom. Juk jei tave pati pametė, tai neisi skandytis, nesižudysi. Kožnam, juk, kad ir skaudžiausioj valandoje, dar norisi gyventi... Toks jau stebuklingas gamtos patvarkymas...

„Bet viena diena... Niekad aš tos dienos neužmiršiu. Buvo tamsus, paniures šventadienio popietis. Sėdžiu aš kambary. Sėdžiu ir galvoju. Apie daug ka galvoju. Sunkios mintys man ramybės neduoda. Svarbiausia gi, tai man veidenasi, kaip aš dabar gyvensiu, kuomi mano ir mano mažutėlių laimingai prasidėjęs gyvenimas baigsis? Kur dabar mano Magdutė?...

„Paskendęs mintyse, girdžiu — kaž kas į duris barškina. Atidarau — nugi mano brangioji Magdutė!...

— „A, tai tu, brangioji! Tu sugrįžai pas mane!? Tu buvai tik taip sau išėjus?!... Taip, brangioji, ar ne?...

„Sugriebiau ją. Suspaudžiau savo glėby. Pradėjau bučiuoti, glamonėti.

„Kiek džiaugsmo! Kiek smagumo!...

„Bet mano Magdė... Aš ją glamonėju, o ji šalta, kaip ledo lytelė. Ji žiuri į mane perverstomis akimis ir nieko nesako... Įsižiurėjau: ji baisiai išrodo. Baugu į ją pažiurėti. Mane, pagaliau, šiurpas sukrėtė...

— „Magde, kas tau?! Kas su tavim pasidarė? Kodel tu tokia? Kodel tu nieko nekalbi? Magde, brangioji, tark nors vieną žodelį. Sakyk, kas tau yra?!

„Ji pradėjo juoktis, kvatotis. Ir baisus tas jos juokas! Kaip kokios tikros beprotės, kaip kokios pamišėlės...

„Ir ji buvo beprotė...

„Šiaip-taip sužinojau, kur ji buvo. Ją, mat, nuo manęs paviliojo musų kada tai buvęs įnamis. Su juo ji gyveno ir turėjo „gerus laikus": virė kiek tik norėjo munšaino, abu gėrė ir džiaugėsi... Gėrė ir... prasigėrė...

„Ji pamišo... Jis kaž kur išsidangino...

„A, kokia nelaimė!

„Maniau su ja gyventi. Tariau ji dar pasitaisys... Bet... jau nebuvo galimą... Prisėjo ją į ligoninę atiduoti. Ten gi palaikius porą mėnesių, mano brangioji Magdytė Dievui dušią atidavė, amžinai su šiuo pasauliu persiskyrė...

„Paverkėm su vaikeliais, palaidojom Magdute... Ant jos kapo aš gi pastačiau gražu kryželį, o ant to kryželio uždėjau paraša: „Čia ilsisi a. a. Magdė Narienė." Bet jei bučiau turėies tiesos, tai kitaip aš tą paraša į paminklą aš bučiau įrašes. Niekad neišdilstančiomis raidėmis aš ten bučiau ikales: „Čia ilsisi garbingojo eksperimento, munšaino gadynės, auka, a. a. Magdė Narienė!"

Perkuno Oželis.

Ant Kareivio Kapo

Mačiau kaip tenai,
Parpuoleęs senai,
Vaitoja žilutis senelis.
Baltį jo plaukai
Nusvirę žemai,
O lupos kartoja: „Sunelis..."

— Ak, mielas sunau,
Aš čia atėjau
Prie tavo šaltosios krutinės;
Tu gindamas mus,
Sulaukei kapus,
Del manęs, del musų gimtinės.

— Lai buna lengva
Žemelė tau ta,
Kur kraują pralieti reikėjo;
Čia sesė jauna,
Skausmų kupina,
Ant kapo tau rutų pasėjo.

Kaz. P. Andriušis.

Rudeny

Ruduo. Lyja ir naktis;
Purvas tyška į akis;
O aš vis toliau einu,
Nors taip liudna ir klaiku.

Toks audringas tas lietus,
Kiaurai permirko pečius;
O ta jura taip užtvinus,
Tartum meilę but pažinus.

Jaučiu, rodos, lyg sapne,
Kad bučiuoja ji mane...
O, aistringoji širdis,
Neblaškyk mano mintis!

Lyg matau aš ten kapus...
Vystant medžių lapelius...
O kas žino, gal tenai,
Miela ilsis amžinai...

Bet štai žaibas tamsoje;
Bangos skosta gelmėje...
Ten ant kranto stovi ji,
Bet ta jura taip gili.

Kaz. P. Andriušis.

Svetur

Kaip brangi, gimtine,
Man svetur esi;
Tu į širdį mano
Ilgėsį dedi.

Tavo čia vaizdelių
Nun pasigendu;
Prie tavęs kasdieną
Mintimis skrendu.

Svetimi čia žmonės,
Nesuprant manęs —
Nuraminsiu širdį
Vien tik prie tavęs.

Ateivis.

Kibirkštėlės

Literatura — mųs protui vaistas,
Minčių tvaryba, tai sielos maistas!

* * *

Gatvėje, toks tokį pamatęs — pažino,
Gan greit ir alučio gert pasivadino...
Draugingai ir meiliai jie užė ir buvo,
Kol vieno „čeraslas" kišenėj pražuvo...

* * *

Juk ir uodų šimtas
Kumelę papiauna!
Blogas prezidentas
Piliečius prigauna...

* * *

Daugel rankų, sutartinai,
Didžią naštą pakelt gali!
Ir kiekvienas, prisidėjęs,
Iš to pelno savo dalį.

A. J. Jokubaitis.

Literaturos Apžvalga

Metdienaraštis Mokslo Istorijos ir Civilizacijos.

(Nekurios ištraukos mokslo istorijos, literaturos ir tt.)

2000—1700 m. P. K. gim. Ahmes Papyrus, augmeniška popiera pradėta vartoti. Uždėta Cadiz, Phenekije. Gyveno Graikijoje dainius-poetas Homezos 1000 m. prieš K. gim. Žydų žemėje Dovidas ir Saliamonas. 850 m. uždėta Carthaginos. 800 m. gyveno pasakorius Heriod. 753 m. Roma uždėta. 7-tame šimt. P. K. gim. graikų mokslininkai Thale 640—546 m., Anahimanderis 611—545 m. Graikonių poetai Sappho ir kiti.

6-tame šimt. pirm Kr. gim. graikų mokslininkai Anahimenos, Pythogaras, Xenoppanas, Heraklitus ir Permanydas. Kinijoje Konfucijus 550—478 m.

5-tame šimt. pirm Kr. gim. mokslo filosofai Sakratas, Demakritus, Hipokratas (medicinos tėvas), Herodatas (istorijos tėvas) ir kiti.

4-tame šimt. Aristotelis, Zeno, Epikusas, Euklidas ir kiti gamtos mokslų ir matematikos žinovai. Aleksandras Didysis (valstybininkas). 300 m. Aleksandrijoje uždėta muzėjus ir knygynas. 269 m. pirmą sykį pasirodė **sidabro pinigai Romoje.** 210 m. Kinijos rubežinė **siena** pradėta statyti. Kinuose pradėta popiera išdirbinėti.

Pirmame šimt. prieš pat Kr. gimimą mokslininkai: Lucretius, Geminus, Strabo, Varro ir Vitruvius. Valstybininkai: Cicero, Ceasaris (102—44), Seneka ir kit. 39 m. prieš Kr. gim. Pollio pirmas uždėjo pirmą viešą knygyną. Ceasaris užėmė Aleksandriją.

27 m. prieš pat Kr. gimimą pasibaigė romėnų respublika. Mat pražydo imperija, kuri iki 1453 m. davė 112 imperatorių. 32 stabmeldžius ir 80 krikščionių (stabmeldiška imperija 27 m. prieš Kr. gim. iki 325 m. po Kr. gim.). Pabaigoje romėnų respublikos metlaikį, prasidėjo romėnų aukso laikų literatura. Gabus rašėjai buvo Horace, Livy, Virgil ir kiti. Link Kristaus gyvenimo, gimimo nieko nėra pažymėta. Matyt, jisai buvo **ne istoriškas žmogus.**

272—337 m. po Kr. gim. Kanstantinas pirmas krikščioniškos Romos imperatorius. Mokslininkai Proclus 410—486 m. Brahmagupta, Martianus, Capella, Boethius ir kiti. 476 m. **puolė garsioji Roma.** 529 m. Imperat. Justianas uždarė stabmeldiškos sistemos mokyklas, filosofus, mokslininkus išginė iš Romos imperijos. 641 m. puolė Aleksandrija.

962 m. prasidėjo Šventa Romos Imperija—Holy Roman Empire. 940—1003 m. Gerbertas (popiežius Silivestras II). Pasirodė žymus mokslininkas Avicenna 980—1037 m. (arabas) ir kiti arabiški mokslo vyrai.

12-tame šimt. įvesta Europoje arabiški skaitmenys (numeriai). 1113—1150 m. arabai išverčia europiečiams senovės graikonių kliasiškus raštus. 1210 m. Rymo bažnyčios dignatoriai sucenzuravo Aristotelio raštus, butent knygą „Thysics". 1219 m. uždėta Balognos universitetas. 1249 m. uždėta Oxfordo universitetas.

Užstoio **Vytauto laikai 1350—1430 m. Lietuvos krikščionis Synodė 1414 m. Novogorode atsiskyrė nuo Maskvos patriarcho.** Įsteigė Lietuvos krikščionių Kijeve **nepriklausomą bažnyčią su mitropolitu Kijeve.** 1450 m. išradimas spausdinamos mašinos. 1492 m. atradimas Amerikos Viso tokių istorinių įvykių ir mokslo ar literaturos sutraukta 350—400 nuotikių.

Trumpino ir peržvalgą sutraukė

M. Stakėnas.

Argentinos Lietuvių Organizacijos

(Laiškas iš Argentinos)

Argentinon lietuviai pradėjo važiuoti ne tik tuomet, kai užsidarė Šiaurės Amerika, bet daug anksčiau. Yra lietuvių gyvenančių Argentinoje po 35—40 metų, bet tokių, žinoma, labai maža. Kas šiuos lietuvius atvijo tuo laiku į Argentiną, kuomet jie laisvai galėjo važiuoti į Š. Ameriką, sunku pasakyti. Kai kurie iš jų pasakoja negalėję įvažiuoti į Š. Ameriką del fizinių trukumų, o grįžti Lietuvon irgi negalėję ir todel turėję kur nors važiuoti ir važiavę ten, kur buvę galima. Iki didžiojo karo esant nedideliam lietuvių skaičiui Argentinoje, negalėjo gyvai pasireikšti organizacinis jų veikimas, bet vis tiktai šie lietuviai nesnaudė ir kiek galėdami veikė. Tuo laiku buvo sukurtos net trys draugijos, kurios ir iki šių laikų gyvuoja. Viena iš jų seniausia yra įsteigta Rosarijo mieste ir vadinasi „Aušros Žvaigždė", kita Berisso miestely „Vargdienis" ir pagaliau Buenos Aires mieste tur but paėmę iš Šiaurės amerikiečių lietuvių pavyzdį sutvėrė „Lietuvių Susivienijimas Argentinoje". Minėtos draugijos yra grynai pašelpinės ir šiuo žvilgsniu jos dabar tiniu metu neblogai laikosi. Kai kurios iš jų turi net nuosavus namus ir svetaines. ir šiek tiek kapitalo. Politikieriai matydami, kad šios draugijos paliginamai yra turtingos, stengdavosi patraukti jas savo pusėn. „Aušros Žvaigždė" ir „Vargdienis" savu laiku buvo komunistų įtakoje, bet kadangi dabartiniu laiku Argentinoje yra karo stovis ir komunistų veikimas sustabdytas, tai ir minėtos draugijos tuo pačiu pa siliuosavo nuo komunistų įtakos. „Lietuvių Susivienijimas Argentinoje" visą laiką sviruodavo tarp fašistų ir katalikų, jis ir dabar tą patį daro ir nežino kurion pusėn pakripti, o gal įstengs išsilaikyti savystovus.

Laike karo buvo sutverta „Lietuviams nuo karo nukentėjusiems šelpti draugija", bet ji dabar, žinoma, jau likviduota, nes praėjo reikalas.

Tikras lietuvių organizacinis veikimas Argentinoje prasidėjo tik po karo, kuomet lietuviai nebegalėdami išvažiuoti į Nortus pradėjo važiuoti į Pietus, į Braziliją ir į Argentiną. Dabartiniu laiku Argentinoje priskaitoma apytikriai iki 40,000 lietuvių. Pirmutiniai pradėjo organizuotis komunistai. Jie sutvėrę 1927 metais „Apšvietos" draugiją, kurią vėliau perkrikštino į „Kulturos ir Savyšelpos Draugiją". Ši draugija turėjo labai daug skyrių ir kaip žinoma leido savo laikraštį „Rytojų", kuris savu laiku didelės įtakos turėjo lietuvių gyvenime Argentinoje. Vėliau komunistai pradėjo tarp savęs peštis ir jų veikimas žymiai sumažėjo. Paskutiniu laiku, kaip jau minėjau, komunistinis veikimas uždraustas ir jų laikraštis uždarytas, bet pati draugija tebeveikia kaip savyšelpos ir kulturos organizacija, nors gana nusilpnėjusi, bet vis tiktai dar įtakos turi žmonėse. Vėliau pradėjo organizuotis tautinio nusistatymo draugijos. Tokiais pamatais susiorganizavo draugija „Lietuva". Jon stojo visi kas negalėjo tilpti pas komunistus. Ši draugija taip pat išleido savo laikraštį „Balsą", kuris kelis kartus permainęs kryptį ir šeimininkus paskutiniu laiku vėl atiteko tai pačiai draugijai ir eina iki šio laiko. Dar vėliau susiorganizavo „Argentinos Socialistų Sąjunga" ir išleido savo laikraštį „Argentinos Naujienos". Šios sąjungos istorija labai nuostabi, ją organizavo žmonės labai tolimi nuo socializmo idėjos kaip pav. žinomas Kastas Norkus ir kiti. Jų tikslas buvo padaryti biznį spekuliuojant idėjomis. Paaiškėjus jų tikslams jie buvo išvyti iš sąjungos, bet paskutiniu laiku jie sudarė savo grupę ir veikia sąjungos vardu, tokiu budu šiandien Argentinoje veikia dvi socialistų sąjungos vienokiais vardais.

Atvykus Argentinon iš Lietuvos dviems kunigams pradėta krikščionių akcija. Kunigėliai sutvėrė Šv. Kazimiero bendruomenę ir sudarė lietuvišką parapiją. Jie leidžia savo laikraštį „Švyturį". Šiuo laiku jie visai neblogai gyvuoja, mat komunistai negali veikti ir todel nėr kas jiems kelią pastoja, o kitos prieštikibinės organizacijos yra labai silpnos, kad galėtų šiek tiek kunigėliams kenkti. Be to, kunigai gauna žymias sumas iš Lietuvos valdžios kaip pašelpą jų veikimui, o ir konsulatas juos visame kame palaiko. Jie turi išnuomavę gražų namą, kurį vadina lietuvių namu, bet tikrenybėje, tai yra lietuviška špitolė. Už šią špitolę jie moka nuomos 400 pesų kas mėnuo, bet Lietuvos valdžia jiems apmoka 160 pesų kas mėnuo ir jiems belieka tik 240 pesų. Daugumą Argentinos lietuvių yra pa sipiktinę tokiu vienšališku Lietuvos valdžios atsinešimu prie savo piliečių ir atrodo, kad kitų organizacijų nariai yra kokie tai posuniai ar netinkami piliečiai.

Be minėtų draugijų dar yra įvairus dramos ir teatro mėgėjų rateliai, kliubai, Jaunimo Sąjunga ir kitos. Pav. vien tik katalikai skelbia apie desėtką įvairių organizacijų savo organe. Dauguma šių organizacijų tik ir gyvuoja ant popiero, o kitos jei ir veikia, bet tiek nežymiai, kad jokios reikš mės lietuvių gyvenime neturi.

Taip pat be minėtų laikraščių dar eina Argentinoje „Argentinos Žinios", leidžiamos privatinio asmens ir „Darbininkų Tiesa", leidžiama atskilusios nuo komunistų grupės.

Pasunkėjus ekonominei Argentinos padėčiai ir atsiradus labai daug bedarbių, žymiai su mažėjo imigracija iš Lietuvos ir kartu iš kitų kraštų, todel naujų jėgų prisideda labai mažai ir esant didelei bedarbei ir visas lietuvių visuomeninis veikimas šiuo laiku šiek tiek apmiręs.

Iki šiol Argentinos lietuviams nepasisekė sutverti šiek tiek tvirtesnės pašelpinės organizacijos gal delto, kad Argentinoje gerai sutvarkyta sanitarinė globa. Ligoje neturi jokios bėdos, yra geriausios savyvaldybių ligoninės kur kiekvieną žmogų gydo visai veltui ir reikia pasakyti, kad visai neblogai gydo ir prižiuri. Taip lygiai gerai sutvarkytas motinistės skyrius. Ne tik gimdymui yra specialiai skyriai, bet ir vaikams iki 2-jų metų yra įsteigti rajoniniai punktai, kur teikiama visokeriopa pagelba visai veltui. Todel, jei žmogų pakalbini prisirašyti prie pašelpinės draugijos nurodydamas jos naudingumą, gauni atsakymą, kad, girdi, tam reikalui yra „Asistencia Publica" (taip vadinasi įstaiga, kuri rupinasi piliečių sveikata). Žinoma, kartu daug kliudo ir blogas gyvenimas, nes šiuo laiku Argentinoje tiesiog kritinga padėtis. Darbo niekur negalima gauti, o gyventi vis tik reikia. Bedarbiais niekas nesirupina ir jie paliekami likimo malonei.

Kaip tenka girdėti, kad bloga šiaurės Amerikoje, bet ir pas mus Argentinoje negeriau ir turbut visame pasaulyje šiuo laiku taip yra.

D. K.

LIETUVIAI AMERIKOJE

PITTSBURGH, PA.
Lietuvių Universitetų Studentų Kliubas Veikia.

Atsidarius mokykloms, susirinkus studentams buvo sušauktas ir Lietuvių Studentų metinis mitingas L. Piliečių Svetainėj S. S. (kur studentams duoda dykai savo svetainę), spalio 4 d., 2 val. po pietų, 1723 Jane St S. S. Valdyba išrinkta iš šių studentų: pirm. Vincas Zamblauskas, pagelb. Dr. J. Urbaitis, sekr. Milda Virbickaitė, iždin. Daminikas Smilgys. Visi gana energingi ir darbštus jaunuoliai.

Kiek teko sužinot, tai ne visi studentai sugrįžo į mokyklą, ypač kurie buvo iš toliau, nes kai kurie po 2 metu ir 3 metus universitetuose išsimokinę, del blogų laikų, turi nutraukti mokslą, nes tėvams neišgalint daugiau mokėt kito išėjimo nėra kaip pertraukt mokslą. Keletas prisidėjo naujų, kurie įstojo į universitetą. Yra ir tokių studentų, kurie dirba dienomis ir eina tik naktinę mokyklą. Yra ir tokių, kurie po mokyklos lekcijų dirba vakarais, kad galėjus tęst toliau pradėtą mokslą. Lietuvių studentų tėvai yra visi ateiviai iš Lietuvos, todel didelių turtų neturi, užtat jų vaikams sunkiau ir mokslas pasiekti. Bet kurie stengiasi, tai vis gauna progą ir mokslą tęsia, o kada užbaigs tėvams atsilygis ir pakels lietuvių vardą.

J. Virbickas.

BRIDGEPORT, CONN.
Paminėjimas Spalių 9 d.

Pastangomis A. L. T. Sandaros 15 kuopos surengta taip sakant gedulingos ir skaudžios lietuvių istorijoje ir musų pačių gyvenime įvykusios valandos paminėjimas, kuomet besotis lenkas ginklo spėka užgrobė musų tautos sostinę Vilnių. Spalių 9 d. sukako lygiai 11 metų. Mes, Amerikos lietuviai, kas metas minime spalių 9 d., kaipo gedulos dieną. Lietuvos lietuviai irgi tą dieną mini ir gal dar jausmingiau, negu mes, išeiviai, Amerikos lietuviai tą dieną minime.

Mes, Bridgeporto lietuviai, kaip jau esu minėjęs, pastangomis A. L. T. Sandaros 15 kuopa 9 d. spalių susirinkime į L. Jaunų Vyrų svetainę, 407 Lafayette St., idant pasidalyti tuo liudėsiu ir kartu pareikšti savo protesto žodį pasauliui, kad musų tas kaimynas, tas amžinas Lietuvos priešas lenkas, mumis nuskriaudė, išplėšdamas Lietuvos širdį, sostinę Vilnių.

Vakaro vedėju buvo senas vietinis veikėjas p. J. Dulbis. Kalbėtojais buvo Dr. M. J. Vinikas iš New Yorko, miesto majoras ir p. Radys, kuris šiuo kartu lankosi Amerikoje ir į trumpą laiką apleidžia Ameriką ir vyksta atgal Europon. P-as Radys buvęs Lietuvos Seimo nariu, taipgi yra „pakutavojęs" ir Lietuvos sibire — Varniuose. Dr. Viniko kalba ir jo parinkti tam momentui žodžiai liudija, kad kalbėtojas liudnai atjaučia tą skaudžią žaizdą, kokią lenkai yra musų taip mažai tautai padarę.

„Liudnam atminimui mes čion susirinkom. Noroms nenoroms turime sutikti su ta pareikšta mintia, kad kuomet mes, Amerikos lietuviai, susirenkame 9 d. spalių minėti — mes susirenkame liudėti. Vienok tas musų liudėsis vis darosi aiškesnis, skaudesnis ir garsesnis. Lietuvių tauta liudi, mes Amerikos lietuviai irgi kartu liudime ir liudėsime patol, pakol tas musų liudėsis taps garbinga pergale. Musų liudėsis rimtai darosi skaudesnis ir įkiresnis tam musų kaimynui, kuris yra žvėrių bei piktos valios tauta, tai lenkų tauta. Tauta, kuri vos suspėjo sau laisvę atgauti, kitiems laisvę atima. Tokia tauta nėra verta laisvės".

Kalbėtojas pareiškė, mano supratimu, vieną gana rimtą mintį kaslink Vilniaus atgavimo iš lenkų. Ta mintis yra tai musų čia gimęs lietuvių jaunimas, kuris gali sulošti gana svarbią rolę Vilniaus atvadavime. Tuli iš mus gal pasakysime, kad mes bandome viską krauti ant lietuvių čia gimusio jaunimo ir net Vilniaus atvadavimo klausimą krauname ant musų jaunimo pečių. Vienok mes turime sutikti ir su tuo faktu, kad jaunimas yra ateitis, o ateitis yra rytojus. Neužginčinamas faktas, kad Wilsono 14 punktų yra įbrėžta ir tie žodžiai: „Mažų tautų apsisprendimas ir jų laisvė". Amerikos valdžia, kalbėtojas sako, nėra dar išsižadėjus tų garbingų Wilsono taikos 14-kos punktų ir ta garsi ir galinga Amerikos valstybė kada nors gali tarti žodį ir musų Vilniaus klausime. Gali pasakyti lenkams, kad Vilnius yra ir turi buti Lietuvos sostine. Musų čiagimis jaunimas yra dalis tos garsios ir galingos Amerikos tautos. Kaip greitai musų čiagimis jaunimas supras tą taip opų Vilniaus atvadavimo klausimą, taip greitai, ištikro, jie gali paprašyti tos garsios ir galingos Amerikos valdžios, idant ana tartų savo teisingą žodį Lietuvos sostinės — Vilniaus klausimu. Lietuvių čiagimis jaunimas beabejonės turi didesnę įtekmę Amerikos valdžioje, negu mes, kad ir nekurie esame kiek daugiaus pamokyti ir tuos valdiškus dalykus gerai suprantame, vienok esame svetimšaliai — ateiviai.

Čia galima pasakyti ir gana apgailėtinas faktas, kad mes Amerikos lietuviai čia gimusį lietuvių jaunimą mažai pažįstame, norint ištikro tas jaunimas yra lietuvių išeivijos atžala. Kiekvieną metą mes minėdami 9 spalių liudime ir liudime garsiai ir garsiomis protesto rezoliucijomis. Šį metą, rodos, mes garsiausia ir rimčiausia pareiškiame pasauliui, kad Lietuva ir jos sunųs ir dukters vienu balsu iškeliame savo obalsį: „Mes be Vilniaus nenurimsim".

Todel ir šiame liudėsio susirinkime Bridgeporto lietuviai išnešė dvi gana rimtas rezoliucijas. Viena jų prieš grobikus lenkus, antra pačiai Lietuvos valdžiai, reikalaujant demokratinių valdymosi pagrindų ir laisvės piliečiams.

Man kalbant su p. Radžiu aš patyriau daug man nežinomų dalykų Lietuvos vidujiniame tvarkymosi, kurių čion visų nebutų galima tinkamai išaiškinti, todel palieku kitam kartui. P-as Radys, kaip jau minėjau, yra buvęs Seimo narys, todel yra daugiau susipažinęs su Lietuvos reikalais ir jis supranta ko Lietuvos ukininkas, bei kaimietis geidžia, vienok jis, tas kaimietis, to gauti negali delto, kad Lietuvoje yra ne žmonių rinkta valdžia, bet diktatura, kuri daugiaus rupinasi savo likimu, negu pačios valstybės, bei kaimiečio gerove.

A. J. Viznis.

BINGHAMTON, N. Y.
Minėjimas Spalių 9 d.

Spalių 9 dieną Vilniaus Vadavimo Sąjungos Skyriaus Komitetas buvo surengęs šeimyniška vakarienę, ponios Belazarienės restaurante paminėjimui Spalių 9 d. — 11 metų sukaktuvių nuo lenkų užgrobimo musų sostinės Vilniaus.

Ši gedulinga diena paminėta gana reikšmingai. Restauranas buvo papuoštas Amerikos ir Lietuvos vėliavomis, Lietuvos trispalvė matėsi perrišta juodu kaspinu reiškiant gedulą. Buvo susirinkęs gražus burelis tėvynainių apvaikščioti tą gedulo dieną. Prie skanių valgių girdėjosi ėjo įvairųs pasikalbėjimai, šnekučiavimai tarp dalyvių daugiausia vis apie sostinę Vilnių. Baigiant vakarieniauti, vakaro pirminin kas p. A. Balčys paaiškino vakaro tikslą, įvertindamas gedulo dienos reikšmę ir prisimindamas apie musų brolius vilniečius pavergtus po svetimu jungu trumpoj savo kalboj api budino jų sunkią buklę. Toliau prašė iš eilės kitus asmenis pakalbėti ir pareikšti savo min tis ir pageidavimus, ir mažai kas atsisakė nepareiškęs savo troškimų.

Čia turiu pažymėti, kad visų kalbėtojų kalbos buvo pasakytos atatinkamos tai dienai, gana turiningos ir įspudingos. Protesto rezoliucija išnešta vienbalsiai prieš lenkų tokį nežmonišką žygį. Rezoliucijos bus išsiuntinėtos į visas atatinkamas vietas. Užbaigiant vakarą sugiedota Lietuva Tėvynė Musų.

Visgi negaliu pamiršti nepažymėjęs kiek rupi musų tautos reikalai klerikalams. Teko girdėti iš virš minėto V. V. Sąjungos skyriaus komiteto narių nusiskundimai, kad kuomet komitetas pradėjo planus daryti kaip tinkamiau ir geriau butų galima paminėti gedulingą Spalių 9 d., tai buvo kreiptasi į vietinį kleboną, kun. K. Skripką, kad prisidėtų bendrai prie minėto parengimo. Bet kun. K. Skripka, matydamas, kad jis negalės šeimininkauti, atsisakė dalyvauti su visu savo štabu.

Spalių 4 dieną A. L. T. Sandaros 64 kuopos įvyko išvažiavimas ant p. L. Kleivos ukės. Oras pasitaikė gražus, saulė maloniais spinduliais plieskė, palši, maži debesėliai liuosai iš valios skrido mėlynuojančia erdve, retkarčiais užstodami saulę. Tad ir žmonių buvo suvažiavę skaitlingai.

Visi gėrėjosi rudens gamta, tyru oru ir po medžiais geltonuojančių lapų slamančiais vai nikais. O čia vėl p. J. Ivanausko orkestra griežia visu smarkumu visokius tautiškus šokius, visi svečiai šoka, linksminasi iki vėlai vakare. Turiu pastebėti, kad minėtas išvažiavimas gerai pavyko visais atžvilgsniais. Rengėjams reikia atiduoti didelis kreditas.

A. Liepa.

BOSTON, MASS.
Paminėjo Vilniaus Liudnas Sukaktuves.

Rodos ne pirmu kartu Bostono lietuviai paminėjo šias liudnas sukaktuves. Šiemet mintis apie tai gimė Lietuvių Metodistų žinyčioj ir Rev. B. F. Kubiliaus, A. Grybo ir J. Krukonio iniciatyva spalių 9 d. vakare žinyčioje įvyko platus susirinkimas.

Pirmiausiai Adriaus muzikai griežiant, žinyčios choras ir publika sugiedojo Amerikos ir Lietuvos himnus. Rev. B. F. Kubilius prisimena žuvusius ginant Vilnių kareivius ir pasiulo publikai pagerbti juos atsistojimu. Publika atsistoja ir valandėlei susikuopia. Viešpatauja tyla. Susėda ir perstatomas kalbėti J. Krukonis. Jo kalbos tema „Vilniaus Istorija". Kalbėtojas perbėga visą istoriją nuo Vilniaus įkurimo iki šių dienų. 1914—15 metais jis mokęsis Vilniuje, todel patiekė pluoštą savo atsiminimų. Kalbėtojas išveda, kad priimta nuo lenkų katalikybė nutautino Vilnių ir, ačiu katalikų tikybai, šiandie mes neturime Vilniaus.

Po J. Krukonio kalbos eina vienas-kitas muzikos numeris ir po to perstatomas kalbėti Bostono Universiteto studentas A. Grybas. Jis vaizdžiai nupasakoja Vilniaus klausimą politinėj arenoj ir prieina išvados, kad Vilnių anksčiau ar vėliau mes turėsime. Jį gausime ne diplomatiniu keliu, bet per kovą.

Po kiekvieno kalbėtojo dalyką nušviečia p. Kubilius. Po p. Grybo kalbos jis ypatingai užsidėga patriotiniais jausmais ir karštai kritikuoja katalikų tikėjimą, kuris atnešė mirtį trečdaliui musų tautos.

Deklamuojamos momentui pritaikintos eilės. Liudna muzika.

Paskutiniu kalba Adv. F. J. Bagočius. Jis plačiai ir vaizdžiai nupasakoja visą diplomatinę situaciją. Pritaria pirmiems kalbėtojams, kad katalikų bažnyčia nutautino musų kraštą, ypač Vilniją. Sulygina lietuvius su airiais ir randa, kad airių tauta, nors ištautinta, suanglinta, tačiau patriotinga ir vieningai siekė savo nepriklausomybės. Taip yra, girdi, delto, kad mes su savo priešu — lenkais esame vienos religijos, kuomet airiai su anglais yra skirtingų religijų.

Toliaus kalbėtojas faktais priparodo, kad ambasadoriai, Tautų Sąjunga ir Hagos Tribunolas praktikoj nieko negali ir iš tų įstaigų Vilniaus klausimu negalima nieko gero laukti.

Kaip atgausime Vilnių? Į šį klausimą kalbėtojas atsako, kad Vilnius ir visi Lietuvai priklausantieji kraštai savo laiku sugrįž Lietuvai. Kovoje už savo teises mes turime, girdi, tokius talkininkus, kaip baltgudžiai ir ukrainiečiai.

Abelnai, kaip visuomet, p. Bagočiaus kalba buvo turininga, įdomi ir pilna jumoro. Adv. Bagočius buvo ir liekasi tuo tarpu geriausiu lietuvių kalbėtoju.

Po visų kalbų Rev. B. F. Kubilius perskaito susirinkimui protesto rezoliuciją, ir susirinkimas atsistojimu vienbalsiai ją priima.

Garbė South Bostono Lietuvių Metodistų žinyčiai, jos vadovui ir kitiems, kad šio taip svarbaus momento nepraleido nepaminėję.

Reporteris.

Rezoliucija.

Mes, Bostono ir apylinkės lietuviai, susirinkę į masinį mitingą ir apsvarstę Vilniaus pagrobimo klausimą randame, kad —

Vilnių įkurė lietuviai; Vilnius per amžius buvo ir turi buti Lietuvos Sostinė.

Musų Sostinę Vilnių plėšikišku budu išplėšė iš mųs lenkai, prieš tą plėšikišką darbą neprotestavo ir jo nesutrukdė, nors galėjo, didžiosios valstybės ir Tautų Sąjunga.

Todeliai, lai bunie nutarta kas seka:

1. Protestuojame prieš lenkus grobuonius ir prieš tuos, kurie padėjo jiems tą darbą atlikti.

2. Reikalaujame, kad Vilnius ir visi užgrobtieji Lietuvos kraštai kuogreičiausiai butų grąžinti Lietuvai.

3. Reikalaujame, kad Lietuvos valdžia nei per žingsnį neatsitrauktų nuo Vilniaus vadavimo klausimo ir kad neitų su lenkais į jokius kompromisus kol šita žaizda nebus užgydyta.

4. Reikalaujame, kad Lietuvoje butų demokratinė valdžia ir tokia santvarka, kad paverg tieji broliai su išskėstomis rankomis prie Lietuvos-Motinos glaustųsi.

5. Pasižadame visais budais remti kovą už Vilnių.

6. Šitie musų reikalavimai lai bunie paskelbti plačiai Lietuvos ir užsienio spaudoje, bei pasiųsti Lietuvos Atstovams Amerikoje, Lietuvos Valdžiai ir Tautų Sąjungai.

Pasirašo masinio mitingo įgaliotiniai:

Rev. B. F. Kubilius,
F. Vaigauskas,
Adv. F. J. Bagočius,
W. A. Amsiejus,
K. Šidlauskas,
A. White (liet.),
J. Krukonis.

MINEOLA, L. I.

Rugsėjo 30 dieną, Nassau ligoninėje po operacijos mirė a. a. Natalia Janssen — po tėvais Šimokaitytė, 18 metų amžiaus, kuri buvo apsivedusi apie 3 mėnesiai atgal. Paliko nuliudime savo tėvelius Ambrozą ir Domicelę Šimokaičius, savo vyrą Jurgį Janssen ir vieną sesutę Emiliją. Velionė buvo gimus ir augus Lewiston, Me., ir tik apie pora metų laiko gyveno Great Neck. Buvo gražiai išauklėta ir išmokyta amato „Beauty Culture" ir buvo visų mylima ir gerbiama, nes pavyzdingai gyveno savųjų tarpe. Umai apsirgus buvo nuvežta virš minėton ligoninėn kame gydytojui padarius operaciją ant vidurių ir pasimirė.

Šermenys buvo jos tėvelių namuose po No. 105 Van Nostrant Avenue, Great Neck, L. I. Labai skaitlingai giminių ir draugų dalyvavo jos šermenyse ir laidotuvėse ir gausiai buvo papuošta gėlėmis. Spalių 5 dieną buvo palaidota su šv. mišiomis iš Švento Aloiziaus vietinės airių bažnyčios į šv. Marijos kapines, Flushing, L. I.

Po laidotuvių visi palydovai buvo velionės tėvelių ir vyro sukviesti į namus, kame buvo duoti gedulo pietųs. Kadangi oras buvo nepaprastai gražus, tai laidotuvėse dalyvavo virš dešimts automobilių palydovų.

Laidojimo apeigomis rupinosi graborius Antanas J. Valantiejus. **Ten Buvęs.**

NAUJI KALENDORIAI 1932 METAMS.

Klauskite katalogo, iš kurio pasirinksite visokių.

JONAS KERDIEJUS,
663 Fourth St., Dept. T, South Boston, Mass.

Tel. Newtown 4464
ANT. J. VALANTIEJUS,
Laisniuotas Graborius ir Balsamuotojas.
Apdrauda visose šakose.
Notary Public.
54-41 — 72-nd Street,
(4 Lexington Ave.) arti Grand St., Maspeth, L. I. N. Y.

Tel. Madison 7305
DR. F. MATULAITIS,
322 Holbrook Avenue,
DETROIT, MICH.
Valandos:
12—3 p. m. ir 6—8 p. m.
Ultravioletinė šviesa. Diathermia

Reumatizmas Sausgėlė

Nesikankykite savęs skausmais, Reumatizmu, Sausgėle, Kaulų Gėlimu, arba Mėšlungiu — raumenų sukimu, nes skaudėjimai naikina kuno gyvybę ir dažnai ant patalo paguldo.

CAPSICO COMPOUND mostis lengvai prašalina virš minėtas ligas; mums šiandien daugybė žmonių siunčia padėkavones pasveikę. Kaina 50c., per paštą 55c. ar dvi už $1.05.

Dukart tvirtesnė 75c.

Knyga: „ŠALTINIS SVEIKATOS" augalais gydytis, kaina 50 centų.

JUSTIN KULIS,
3259 South Halsted Street, CHICAGO, ILL.

VIETINĖS ŽINIOS

SLA. IŽDO GLOBĖJAI KELIONĖJ UŽPULTI.

Spalių 17 d. atsilankęs „Tėvynės" redakcijon grįžtantis iš Chicagos SLA. Iždo Globėjas p. J. Januškevičius Jr. papasakojo ir gana gerokai apdraskytu veidu paliudijo, kad jį ir p. Raginską kelionėje užpuolė plėšikai, nuvertė jų automobilį nuo kelio, jį sužeidę ir abudu apiplėšę pabėgo.

Kaip žinoma, SLA. Iždo Globėjai kelias dienas praleido Chicagoje patikrindami SLA. Iždininko knygas ir visus pas jį esančius investmentų dokumentus. Spalių 13 d. jie abu p. Januškevičiaus automobiliu vyko į Pittsburghą, kur turėjo peržiurėti tenai banke sudėtus SLA. bondsus. Privažiavus vakare netoli Lima, Ohio, apie 300 mylių nuo Chicagos, pasivijo juos kitas automobilius ir privažiavęs šalimais pradėjo juos stumti nuo kelio. Bet musiškiai nepasiduodami ir numanydami, kad šitas daroma tyksliai juos sustabdyti apiplėšimo sumetimais, savo automobilio nestabdė ir tokiu budu bevažiuojant jų automobilius nuslydo nuo kelio ir nusirito apie į šešių pėdų pakrantę. Apvirsdamas automobilis lengvai sužeidė p. Januškevičių, tačiau p. Raginskas išliko nesužeistas. Tuomet plėšikai sustoję juos apiplėšė ir nuvažiavo savais keliais.

Daugiausiai nukentėjo p. Januškevičius, nes sutaisymas automobiliaus atsėjo apie 30 dol. ir plėšikai per abudu atėmė apie 50 dol. pinigų. Mat kokių dalykų pasitaiko keliaujant automobiliu. Rodos šiais laikais pilni keliai automobilistų, bet plėšikai moka pataikyti gerą laiką savo piktų tikslų įvykinimui. Gaila nukentėjusių SLA. viršininkų ir reiškiame jiems savo užuojautą.

LIETUVIS REIKŠMINGOSE IŠKILMĖSE.

Pereitą savaitę New Yorke, Waldorf-Astoria hotely, įvyko Amerikos Chirurgų Kolegijos konvencija, kurioje dalyvavo apie 5,000 delegatų iš visų Jung. Amer. Valstijų, Pietinės Amerikos, Kanados ir kitų valstybių. Čia suvažiavo visi pasižymėję chirurgai, nes šion chirurgų draugijon priimami tik pasižymėję profesijoje chirurgai. Kad įstoti šion chirurgų draugijon, reikia kiekvienam kandidatui smulkmeniškai aprašyti 50 ligonių ligų visą progresą ir jo paties jiems darytų operacijų, ir ne taip smulkmeniškai aprašyti kitas jo paties padarytas 50 operacijų. Vadinasi, kuris chirurgas nėra padaręs šimto operacijų, tas negali įstoti šion draugijon.

Gal but pirmu kartu šios draugijos istorijoje jos konvencijoje dalyvavo ir lietuvis **Dr. Steponas Biežis** iš Chicago, Ill. Mums ypatingai malonu šį Dr. Biežio laimėjimą atžymėti dar ir delto, kad jis yra SLA. nariu ir „Tėvynės" bendradarbiu — budamas Sveikatos Komisijoj daug rašė „Tėvynėje" Sveikatos Skyriuje, pamokindamas SLA. narius sveikai gyventi.

Prie tos prógos porą kartų Dr. Biežis lankėsi „Tėvynės" redakcijoj ir kiek plačiau pasikalbėta šios chirurgų draugijos reikšmingumu netik Amerikoj, bet ir visame pasauly. Kadangi besibaigiant konvencijai spalių 16 d. vakare, tame pačiame Walidorf-Astoria hotely, įvyko naujai priimtų narių į draugiją įvesdinimas, tad Dr. Biežis malonėjo ir „Tėvynės" redakcijai parupinti bilietus įėjimui į tas iškilmes. Be to, turime pažymėti, kad lankėsi „Tėvynės" redakcijoj ir ponia Ona Biežienė, kuri kartu su Daktaru buvo atvykusi New Yorkan. Kaip žinoma ponia Biežienė yra SLA. 134 moterų kuopos veikėja ir čikagiečių mylima dainininkė.

Taigi spalių 16 d. vakare iškilmingame chirurgų konvencijos posėdy tapo įvezdinti virš aus 600 naujai priimtų į draugiją narių, tarpe jų ir Dr. S. Biežis. Be kitų kraštų naujais nariais priimti po vieną net iš Kinijos, Australijos ir Indijos. Amerikonai moka visas savo apeigas iškilmingomis padaryti, tai ir šios iškilmės buvo įspudingos, kurių pasižiurėti buvo susirinkus keliolikos tukstančių parinktinė publika. Visi įvesdinami naujokai sustoję garsiai paskaitę savo iškilmingą pažadą laikytis organizacijos įstatų ir užlaikyti garbę savo ir draugijos, nesutepant jos save gerbiančiam profesionalui netinkamais elgėsiais. Pasižadėjime yra net tokis pareiškimas: „Toliaus, aš prižadu, kiek tas man bus galima, vengti saumilystės nuodėmių; vengti netinkamo sau garsinimosi, neteisingo pinigų siekimo ir komercializmo, kaipo žeminančių musų profesiją dalykų." Kiekvienas įvesdinamųjų savo pažadą užtvirtino dešinės rankos pakėlimu.

Ant kiek ši chirurgų organizacija reikšminga, tai liudija ir tas faktas, kad šiose iškilmėse dalyvavo vienas Vokietijos ir du Anglijos žymiausi chirurgai, profesoriai ir medikai, kurie pakelti į garbės narius už pasižymėjimus chirurgijoj. Iš apie 3,000 paduotų šiais metais aplikacijų norinčiųjų įstoti į chirurgų organizaciją, priimta tik viršaus 600 aplikantų, tarpe jų pateko ir musų tautietis ir S. L. A. veikėjas Dr. Biežis. Džiaugiamės jo laimėjimu ir linkime jam geriausio pasisekimo savo profesijos viršunių pasiekus.

APLANKIUS LIETUVIŲ MENO PARODĄ.

Spalių 15 d. Hotel Victoria, karte 7-th Ave. ir 51-ma gatvė, New Yorke, prasidėjo Lietuvių Meno ir Dailės Ratelio suruošta paroda. Aplankęs šią parodą patyriau, kad išstatyta sekamų lietuvių piešėjų kuriniai: J. P. Sabaliausko 39 kuriniai; p-lės Elenos V. Vyziutės 18 kurinių; Jono Subačiaus 4 kuriniai; F. R. Bagdono 12 kurinių; p-lės Kralikauskaitės 3 kuriniai; J. A. Paškausko 3 kuriniai ir J. F. Tamošaičio 3 kuriniai.

Tapybos parodą tegali tinkamai įvertinti tik tokis rašytojas, kuris pats tapybą gerai supranta ir pajėgia kritiko įgudusia akim ją įvertinti. Man, kaipo toje srity mirtinam žmogui, ši paroda sudarė gero ir malonaus įspudžio. Tiesa, rengėjams kurinius teko išstatyti, išskirstyti po hotelio mazzene ir tokiu budu paroda negali reikiamai susikuopti į daiktą kaip atskirame kambary butų kuriniai tinkamai sugrupuoti. Bet man ši lietuvių menininkų paroda patiko ir išsinešiau iš jos gilaus įspudžio. Dalis kurinių yra pradinis menininkų darbas. Bet jų tarpe yra labai vykusių dalykų, į kuriuos su pasigėrėjimu galima pasižiurėti. Keliolika p. Bagdono ir p. Sabaliausko kurinių tiesiog žavėja kad ir paprastą žiurėtoja. Mat šie du musų menininkai jau įgudę ir prityrę toje srity veteranai tad ir jų technika ir temos yra reikšmingos.

Verta kiekvienam inteligentiškam lietuviui šią parodą aplankyt. Pasikalbėjus su parodos prižiurėtojais, pp. Sabaliausku ir Tamošaičiu patirta, kad paroda tęsis mažiausiai porą savaičių, o gal ir ilgiau. Į parodą jokios įžangos neimama ir ją galima lankyti nuo 10 val. ryto iki 10 val. vakare. Kiekvienas lietuvis turės progos pasigėrėti musų menininkų gražiais ir įspudingais kuriniais.

Meno Mylėtojas.

TAMKIUTĖS MOKINIŲ KONCERTAS PAVYKO.

Dainininkės ir piano mokytojos p-lės Violetos Tamkiutės mokinių koncertas, įvykęs pereitą sekmadienį, spalių 18 d., Shubert salėje, Brooklyne, reikia skaityti pilnai pavykusiu. Kadangi p-lė Tamkiutė turi plačias pažintis su svetimtaučiais muzikais ir dainininkais, tad ir šio koncerto programą pildė daugelis svetimtaučių, kaip lygiai ir publika buvo mišri. Spėju, kad lietuvių publikoj buvo žymiai mažesnė pusė, negu svetimtaučių. Publikos galėjo buti virš 300.

Programas buvo ilgas ir įvairus. Be p-lės Tamkiutės mokinių programe dalyvavo prof. A. Hanka mokinių orchetra, kuri keliais atvėjais vykusiai pagrojo ir jos atskiri muzikantai išpildė solo, duetus ir kvartetus muzikaliais instrumentais.

Svečiais artistais dalyvavo: Paul Cornetz — bassas, buris gražiai sudainavo tris dalykus. Turi gražų didelį balsą ir dainuoja labai lengvai. Sydell Schneid — sopranas dainavo be turinio, nors balsą turi neblogą. Šokikė Elsie Lutz — pradinė, tačiau pašoko neblogai. John W. Branch — baritonas jausmingai padainavo tris daineles ir publikos iššauktas dar vieną — negrų spiritualę dainą sudainavo. Dainuoja gerai, bet balsą turi aštrų.

Paskiausiai iš svečių artistų dainavo Zosė Vitaitienė — sopranas, padainuodama Vanagaičio „Mamyte" ir Gruodžio „Aguonėles". Publikos iššaukta dar padainavo Šimkaus „Pamylėjau vakar". Kaip paprastai, taip ir šiuo sykiu ponia Vitaitienė dainavo gražiai, jausmingai. Ypatingai „Mamytę" jai dainuojant nekurios lietuvės moterys susijaudinimo ašaras braukė. Lietuviams geriausiai patiko ponios Vitaitienės žavėjančiai sudainuotos dainos.

Ant galo dainavo ir pati p-lė Tamkiutė, padainuodama dvi angliškas dainas ir Sarpaliaus „Dukružėlę". Dainavo gražiai ir kaipo koncerto rengėjai pub lika nepasigailėjo aplodismentų ir ji apdovanota dviem gėlių bukietais. Reikia pažymėti, kad šiame koncerte kai kuriems dainininkams akomponavo p-lės Tamkiutės dainavimo mokytoja Mme. Ethel Santo, savu laiku buvusi Austrijos Operos dainininkė.

Visus piano numerius reikia priskaityti p-lės Tamkiutės mokiniams ir todel šiame koncerte pasirodė sekami jos mokiniai: Sophie Buta, Dolly Thomas, Algirde Suluvan, ponios Vitaitienės dukrelė Genovaitė, Gladdy Norbut, Stella Massulis, Sylvia Friedman, Mamie August, Milie Citavičius, Julia Jackus, Viola Molino. P-lės Tamkiutės broliukas Albertas padainavo solo ir vėliaus dvi daineles duetu su savo sesute, kuri jam kartu ir akomponavo. Didžiuma mokinių pradiniai, bet pasirodė girtinai, kas reiškia p-lė Tamkiutė yra gera piano mokytoja.

Susirinkusioji publika koncertu patenkinta ir nors gana ilgo programo išklausė nenuobodžiaudama.

Lyra.

LANKĖSI REDAKCIJOJ.

Šeštadieny, spalių 17 d. aplankė „Tėvynės" redakciją ir SLA. Centrą p-nia Aleksynienė su dukrele Milda iš Grand Rapids, Mich. P-nia Aleksynienė yra žymi veikėja SLA. 60 kuopos ir nuolatinė „Tėvynės" korespondentė. Gerb. viešnia su reikalais lankėsi New Yorke, tai prie tos progos aplankė ir savo organizacijos Centrą. Ji mano praleisti porą savaičių New Yorke ir jo apylinkėse.

Spalių 17 d. aplankė „Tėvynės" redakciją SLA. 359 kuopos veikėjas p. V. B. Ambrozaitis iš So. Boston, Mass. Buvo atvykęs New Yorkan su reikalais, tad prie progos aplankė ir „Tėvynės" redakciją. Mano užtruktį New Yorke keletą dienų.

OPERETĖS MARGUMYNŲ VAKARAS.

Brooklyno Lietuvių Operetės Choro pirmas šio sezono parengimas įvyks lapkričio 29 d., Lietuvių Piliečių Kliubo Svetainėje, kampas Union Ave. ir Stagg St., Brooklyn, N. Y. Bus suvaidinta vienaveiksmė operetė, dainuos solistai, du kvartetai ir pats choras. Po programo — šokiai. Įžanga, rodos, tik vienas doleris ypatai.

Praeitą penktadienį man teko buti Operetės Choro repeticijose. Pastebėjau, kad choras susideda iš apie 45 energingų ir gabių dainininkių bei dainininkų, kurių tarpe daugiausia jaunimo. Minimam vakarui choras mokinasi dar niekad nedainuotų dainų, kurias jau gerai dainuoja ir kurios yra labai gražios. Vardo operetės, kuri tą vakarą bus vaidinta, dar neteko sužinoti, nes jos vertėjas p. P. Bukšnaitis tai laiko paslapty. Beje, nugirdau, kad Brooklyne nesenai susitvėrė moterų-merginų kvartetas, kuris Operetės parengime debiutuos ar bus krik štinamas. Sakoma, kad šis kvartetas bus pažiba visos apylinkės meno srity, nes susideda iš geriausių dainininkų.

Žodžiu, Operetės Choro pirmas šio sezono parengimas žada but puikiu. Visi turėtų šiuo parengimu susidomėti ir kaip tik bus atspausdinti tikietai — jų pasipirkti, nes svetainė maža, todel vietomis reikia išanksto pasirupinti.

Rep.

„VIENYBĖS" METINIS KONCERTAS.

Šiemetinis „Vienybės" koncertas įvyks sekamą sekmadienį, spalių 25 d., Arcadia Ball Room Salėje, 918 Halsey St., Brooklyne. Žada buti labai puikus koncertas, nes tarpe kitų programo dalyvių dainuos: Buvusis Lietuvos Operos artistas J. Byra, Roxy teatro dainininkė p-lė Sadauskaitė ir p-lė Katkauskaitė iš Hartford, Conn.

Prašomi Brooklyno ir apylinkės lietuviai rengtis skaitlingai atsilankyti į šį „Vienybės" koncertą, kuris patenkinus kiekvieną.

Jokubo Juras.

Naminių rupesčių
Mažiau ten
Kur yra **telefonas**

Mažutis Jonelis serga! Jis buvo visai sveikas kada motina jį paguldė į lovelę. Bet dabar — štai guli, skausmų kankinamas.

Vargšas Jonelis! Namuose nėra telefono ir del to tėvelis turi nakties metu eiti ieškoti gydytojaus. Labai ilgai užtruks kol jis atveš gydytoją vaikui.

* * * * *

„Oh! Kada gi tas gydytojas atvažiuos!" dejuoja motina susijaudinus vaikščiodama po kambarį.

o o o o o

Ar butų reikėję motinai taip ilgai rupintis ir kankintis, jei namuose butų buvęs telefonas. Kitokiais atsitikimais irgi — kiekvieną dieną jos gyvenime — kiek palengvinimo suteiktų jai telefonas.

Mes jus kviečiame atsilankyti musų Biznio Įstaigoj ir sužinoti kaip mažai jums kainuotų telefonas namuose. Nėra reikalo tuojaus užsisakyti telefoną, jųs galit tik apie jį sužinoti, o paskui pagalvoti ir nutarti.

NEW YORK TELEPHONE COMPANY

KEPURIŲ BALIUS.

ALRK. Moterų Sąjungos 30 kuopa rengia kepurių balių šeštadienį, spalių 24 d., 7 val. vakare, Lietuvių Piliečių Kliubo Salėje, 60—39 — 56-th Drive, Maspethe. Įžanga tik 35c. Bus duodamos dvi dovanos: už gražiausią ir už negražiausią kepures. Prašomi visi atsilankyti.

Rengėjos.

ŽYMUS KONCERTAS.

The Society of the Friends of Music vėl pradeda savo koncertinį sezoną sekamą sekmadienį, spalių 25 d., Metropolitan Opera House, pradžia 4 val. po pietų. Pirmam šios draugijos koncerte bus išpildyta Bruckner'io „Missa Solemnisin F. Minor". Šis kurinys yra labai gražus ir statomas šalimais Bacho, Beethoveno ir kt. garsiųjų kompozitorių kurinių.

Programe dalyvauja šio įdomaus kurinio išpildymui Metropolitan Operos keturi artistai: Edith Fleischer — sopranas, Marion Telva — contraltas, Frederick Jagel — tenoras ir Friedrich Schorr — baritonas. Be to, dalyvauja draugijos choras iš 180 balsų ir operos orchestras. Dirigentas Artur Bodansky. Kiekvienam muzikos mylėtojui tokį koncertą verta išgirsti.

Lyra.

Skaitykite knygą
AMERIKA
Arba
Rinkinys įvairių faktų, žinotinų Amerikoje gyvenantiems ir čion atkeliaujantiems lietuviams.
„TĖVYNĖS" ADM.,
307 W. 30-th Street,
New York, N. Y.

Lietuvos Bondsų
Savininkai gaus augščiausią marketo kainą pinigais. Del informacijų rašykite Dept. 2.
Kurt H. Schurig & Co.,
50 Broadway, New York.

MOKYKLŲ VADOVĖLIAI
LIETUVOS LAIDA — GAUNAMI DABAR!

A. B. C. Pradžiamokslis (J. Damijonaičio)	35c.
Vaikų Darželis (Dalis I)	60c
Liet. Kalbos Gramatika (J. Damijonaičio)	75c.
Liet. Kalbos Gramatika (Rygiškių Jono)	75c.
Sakalėlis (spalvuotas) (Dalis I. Esmaičio)	50c.
Sakalėlis (Dalis II. Pradžios mokyklai)	50c.
Sakalėlis (Dalis III.)	$1 00
Sakalėlis (Dalis IV.)	$1 50
Krašto Mokslo Vadovėlis (Istorijos Pradž.)	50c.
Aritmetikos Uždavinynas (Pr. Mašioto)	75c.
Liet. Literaturos Vadovėlis	$1 00
Buhalterijos Kursas	80c
Plokštumo Trigonometrija	$1 00
Visuotinoji Istorija	$1 50
Drambliukštis (paveikslų knyga vaikams)	$2 00
Naujoji Istorija	$1 50
Liet. Geografija (Klimo)	$1 25
Geometrijos Uždavinys	$1 00
Virėja (Vadovėlis valgių gamybai)	$2.00

Mokyklėlėms duodama nuolaida.

Su užsakymais kreipkitės:
VIENYBĖ
193 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

PAIN-EXPELLER
Palaiko Daugely Darbe

Jusų darbas yra užbaigtas tik iki tol, iki jųs pajėgiate darbą tinkamai atlikti. Nustojimas jėgų ir sveikatos — mažiausias pasireiškimas jusų nenujėgumo darbe—ir šimtai vyrų pasiryžusiai laukia užimti jusų vietą.

Trade **PAIN-EXPELLER*** Mark
Įreg. J. V. Pat. Biure.

palaiko muskulus lanksčiais ir ištvermingais. Prašalina muskulų ir sanarių skaudėjimą iš priežasties sunkaus darbo ir įsšitempimo tuojaus!
Geriausias abelnam naudojimui šeimyninis linimentas iki šiol žinomas. Naudojamas per suvirš 60 metų. Trinkit juomi!
Kaina 35c. ir 70c. - - - - - - Parsiduoda Visur
* Tikrasis turi INKARO vaisbaženklį.

AMERIKOS LIETUVIS
TIK $1.00 METAMS
Lietuvoje $2.00 Metams
JEI NORI ŽINOT KAS PASAULY DEDASI,
Užsirašyk Amerikos Lietuvį, Savaitinį Laikraštį už Nupigintą Kainą — Tik $1.00 Metams
NAUDOKIS PROGA DABAR!
Amerikos Lietuvio Knygyne Galit Gaut Šias Svarbias Nupiginta Kaina Knygas:
1)—Vilniaus Albumas su Lietuvos Istorija Kaina $4, dabar $1
2)—Lietuvos Įstatymai Kaina $4, dabar tik $1
3)—Didysis Sapninynkas Kaina 75c., dabar 50c
4)—Ukininkystė, Ukininkų Rankvedis—Patarėjas ..... 50c.
5)—Paslaptys Lošimo Kazyromis ..... 25c.
IMANT VISAS SYKIU, PASIŲSIME UŽ $3.00
Adresuokite Šitaip:
AMERIKOS LIETUVIS,
14 Vernon Street, Worcester, Mass.